STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM W ŁOSICACH

- **Nr Zarządzenia Dyrektora:** NR 14/LO/2025 z dnia 18 grudnia 2025 r.
- **Data pierwszej aktualizacji:** 15.12.2025 r.- wersja dokumentu 2.0
- **Data ostatniej aktualizacji:** 25.08.2026 r. – wersja dokumentu 3.0
- **Data przyjęcia:** 28.08.2026 r.
- **Organ/osoba zatwierdzająca:** Dyrektor Zespołu Szkół Nr 1 w Łosicach
- **Osoby odpowiedzialne za aktualizację dokumentu:**
  - pedagog specjalny – Wioleta Dołęgowska
  - pedagog szkolny – Justyna Lipińska

Podpis Dyrektora Szkoły:

……

SPIS TREŚCI:

Wstęp i informacje ogólne

Rozdział I

Cele standardów, definicje i podstawa prawna

Rozdział II

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem szkoły oraz zachowania niedozwolone wobec małoletnich ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Rozdział III

Zasady ochrony małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z niepełnosprawnościami oraz uczniów wymagających szczególnego wsparcia

Rozdział IV

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

Rozdział V

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego

Rozdział VI

Procedury i osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury "Niebieskie Karty" oraz obowiązki szkoły w tym obszarze

Rozdział VII

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

Rozdział VIII

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

Rozdział IX

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielanie mu wsparcia

Rozdział X

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

Rozdział XI

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

Rozdział XII

Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania małoletniego

Rozdział XIII

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

Rozdział XIV

Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

Rozdział XV

Ochrona danych osobowych i wizerunku małoletniego

Rozdział XVI

Procedura weryfikacji przyszłego personelu

Rozdział XVII

Monitoring stosowania procedur - standardy ochrony małoletnich

Rozdział XVIII

Przepisy końcowe

Wykaz załączników

WSTĘP I INFORMACJE OGÓLNE

1. Misja i zasady przewodnie

Podstawową normą obowiązującą w I Liceum Ogólnokształcącym w Łosicach (zwanej w dalszej części dokumentu „Szkołą") jest zasada równego traktowania, która opiera się na zapewnieniu wszystkim małoletnim pełnego dostępu do edukacji, wychowania i opieki w poszanowaniu ich praw, godności oraz indywidualności. Szczególne miejsce w systemie ochrony małoletnich zajmuje dbałość o dzieci z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE), wobec których stosuje się zindywidualizowane mechanizmy wsparcia oraz dostosowanie procedur bezpieczeństwa.

Standardy Ochrony Małoletnich to zbiór zasad i procedur, które stawiają ochronę małoletniego w samym centrum działań, celów i wartości Szkoły. Wprowadzenie niniejszego dokumentu pomaga tworzyć bezpieczne, wolne od przemocy, wspierające i przyjazne środowisko dla każdego ucznia.

2. Historia dokumentu, ewaluacja i aktualizacje

W trosce o dobro małoletnich oraz realizując obowiązek prawny, Dyrektor I Liceum Ogólnokształcącego w Łosicach w dniu **15 lutego 2024 r.** wprowadził po raz pierwszy Standardy Ochrony Małoletnich.

Zgodnie z wymogami ustawowymi dotyczącymi okresowej weryfikacji dokumentu oraz dążeniem do stałego podnoszenia jakości opieki i bezpieczeństwa, w dniu **15 grudnia 2025 r.** dokonano kompleksowej **aktualizacji i nowelizacji Standardów**, którą przyjęto i wprowadzono w życie Zarządzeniem NR 14/LO/2025 DYREKTORA ZESPOŁU SZKÓŁ NR 1 W ŁOSICACH z dnia 18 grudnia 2025 r.

Proces aktualizacji został poprzedzony szeroką ewaluacją wewnętrzną, w ramach której przeprowadzono anonimowe badania ankietowe wśród trzech kluczowych grup społeczności szkolnej:

- pracowników szkoły (nauczycieli, specjalistów oraz pracowników administracji i obsługi) – w zakresie praktycznej znajomości procedur interwencyjnych, identyfikacji zagrożeń oraz potrzeb szkoleniowych;
- uczniów – w zakresie ich poczucia bezpieczeństwa w szkole, znajomości swoich praw, poziomów zaufania do dorosłych oraz łatwości zgłaszania trudnych sytuacji i incydentów;

- rodziców / opiekunów prawnych – w zakresie oceny działań profilaktycznych i opiekuńczych szkoły, przejrzystości komunikacji oraz zaufania do przyjętych rozwiązań.

Wnioski z ewaluacji pozwoliły dostosować procedury do realnych potrzeb uczniów i wyzwań współczesnego środowiska szkolnego, a także precyzyjnie uszczegółowić ścieżki reagowania w sytuacjach kryzysowych.

3. Informacja o wprowadzonych zmianach

W zaktualizowanej wersji **Standardów Ochrony Małoletnich w I Liceum Ogólnokształcącym:**

- **uporządkowano i rozszerzono dokument**, wprowadzając nową strukturę rozdziałów oraz dokładniejsze określenie zakresu obowiązywania Standardów;
- **doprecyzowano definicje**, m.in. pojęcia: krzywdzenia małoletniego, przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, groomingu, bezpiecznych relacji oraz ucznia ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi;
- **rozszerzono katalog uczniów wymagających szczególnej ochrony**, uwzględniając m.in. uczniów z niepełnosprawnościami, ADHD, w spektrum autyzmu, przewlekle chorych, w kryzysie psychicznym, z doświadczeniem migracji czy korzystających z komunikacji AAC;
- **znacznie uszczegółowiono zasady bezpiecznych relacji pracownik – uczeń**, w tym zakazy dotyczące m.in. poniżania, gróźb, niewłaściwego kontaktu fizycznego, prywatnych relacji oraz wykorzystywania prywatnych urządzeń do utrwalania wizerunku uczniów;
- **dodano szczegółowe zasady kontaktu fizycznego z uczniem**, w tym zasady pomocy uczniom z niepełnosprawnościami, wykonywania czynności higienicznych oraz stosowania komunikacji alternatywnej;
- **utworzono cały nowy rozdział dotyczący uczniów ze szczególnymi potrzebami**, obejmujący m.in. niepełnosprawność, spektrum autyzmu, ADHD, kryzys psychiczny, doświadczenie migracji, przeciwdziałanie dyskryminacji oraz monitoring bezpieczeństwa tych uczniów;
- **rozbudowano procedury interwencyjne** – są one teraz bardziej szczegółowe i określają kolejność działań, sposób dokumentowania, zasady rozmowy z dzieckiem, zabezpieczenie dowodów, powiadamianie rodziców i właściwych służb oraz zapewnienie dziecku dalszego wsparcia;

- **rozszerzono procedury dotyczące przemocy rówieśniczej**, wprowadzając m.in. monitoring relacji między uczniami po zdarzeniu oraz bardziej szczegółowe działania wobec sprawcy i osoby pokrzywdzonej;
- **dodano odrębną procedurę dotyczącą krzywdzenia dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej** oraz określono współpracę szkoły z PCPR, sądem, Policją i Zespołem Interdyscyplinarnym;
- **doprecyzowano zasady tworzenia i realizacji planu pomocy/wsparcia dla dziecka**, w tym możliwość jego modyfikowania i monitorowania;
- **rozbudowano zasady dotyczące bezpieczeństwa cyfrowego**, dodając m.in. zagrożenia związane z groomingiem, sextingiem, cyberprzemocą, deepfake'ami i wykorzystaniem sztucznej inteligencji;
- **uszczegółowiono ochronę danych osobowych i wizerunku uczniów**, w tym zasady wycofywania zgody, publikowania zdjęć oraz zakaz publikowania materiałów z uczniami na prywatnych profilach pracowników;
- **zaktualizowano procedurę weryfikacji osób dopuszczanych do pracy z dziećmi**, uwzględniając RSPTS, KRK, osoby posiadające obywatelstwo lub historię zamieszkania za granicą oraz zmiany wynikające z nowelizacji z 2025 r.;
- **znacznie rozbudowano monitoring i ewaluację Standardów** – wskazano odpowiedzialność za monitoring, analizę zgłoszeń i dokumentacji, ankiety dla pracowników, uczniów i rodziców, raportowanie oraz sposób wprowadzania kolejnych zmian;
- **rozszerzono wykaz załączników** – z wcześniejszych 5 załączników do **13 załączników**, m.in. o Kartę powołania Zespołu Interwencyjnego, Kartę Interwencji oraz osobne ankiety dla pracowników, uczniów i rodziców.

W związku z wejściem w życie **Ustawy z dnia 3 lipca 2026 r. o zmianie ustawy- prawo oświatowe,** z dniem 1 września 2026 r. wprowadzono następujące zmiany**:**

- **Doprecyzowano zasady korzystania z urządzeń elektronicznych w tym telefonów komórkowych.**

4. Zakres ochrony małoletniego przed krzywdzeniem

Małoletni może zostać pokrzywdzony każdym rodzajem przestępstwa. W ramach Standardów Szkoła kładzie szczególny nacisk na profilaktykę, wczesne wykrywanie

zagrożeń oraz natychmiastowe reagowanie w przypadku przestępstw i działań szkodliwych skierowanych przeciwko:

- życiu i zdrowiu małoletnich,
- wolności seksualnej i obyczajności,
- rodzinie i opiece (w tym zaniedbaniom oraz przemocy domowej),
- czci i nietykalności cielesnej (w tym przemocy rówieśniczej, hejtowi i cyberprzemocy),
- wolności osobistej i psychicznej.

Każdy pracownik Szkoły, bez względu na formę zatrudnienia i zajmowane stanowisko, oraz podmioty współpracujące ze Szkołą są zobowiązani do bezwzględnego przestrzegania postanowień niniejszych Standardów i reagowania na wszelkie sygnały mogące świadczyć o krzywdzeniu dziecka.

Rozdział I
Cele standardów, definicje i podstawa prawna

§ 1
Cele Standardów Ochrony Małoletnich

1. Standardy Ochrony Małoletnich określają zasady zapewnienia bezpieczeństwa małoletnim uczniom I Liceum Ogólnokształcącego w Łosicach, sposób zapobiegania wszelkim formom przemocy oraz procedury podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
2. Standardy mają na celu:
   - zapewnienie każdemu małoletniemu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki;
   - ochronę małoletnich przed przemocą fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną oraz zaniedbaniem;
   - budowanie kultury organizacyjnej szkoły opartej na poszanowaniu godności, praw człowieka oraz dobra dziecka;
   - określenie obowiązków wszystkich pracowników szkoły w zakresie ochrony małoletnich;
   - zapewnienie szczególnej ochrony uczniom ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi oraz uczniom z niepełnosprawnościami;
   - zapewnienie zgodności działań szkoły z obowiązującymi przepisami prawa.

§ 2
Zakres obowiązywania

1. Standardy obowiązują:
   - wszystkich pracowników szkoły,
   - osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych,
   - praktykantów,
   - stażystów,
   - wolontariuszy,
   - osoby prowadzące zajęcia na podstawie porozumień,
   - osoby odbywające praktyki pedagogiczne,
   - osoby wykonujące czynności na terenie szkoły mające kontakt z uczniami.
2. Standardy stosuje się wobec wszystkich małoletnich uczniów szkoły.
3. W przypadku uczniów pełnoletnich przepisy niniejszego dokumentu stosuje się odpowiednio w zakresie bezpieczeństwa, przeciwdziałania przemocy, dyskryminacji, ochrony danych osobowych oraz bezpiecznych relacji.

§ 3
Definicje

1. **Małoletni** – osoba, która nie ukończyła 18. roku życia zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego (wyjątek stanowi kobieta, która za zezwoleniem sądu wstąpi w związek małżeński po ukończeniu 16 lat).

2. **Nieletni** – osoba, która ukończyła 10 lat, a nie ukończyła 18. lat – w zakresie przeciwdziałania demoralizacji oraz osoba, która dopuściła się czynu karalnego po ukończeniu lat 13, a przed ukończeniem lat 17. Wobec nieletnich stosuje się środki wychowawcze i poprawcze.

3. **Uczeń** – każda osoba pobierająca naukę w I Liceum Ogólnokształcącym w Łosicach, niezależnie od wieku.

4. **Personel szkoły** – stanowią wszystkie osoby wykonujące pracę lub świadczące usługi na rzecz szkoły, niezależnie od podstawy zatrudnienia, w szczególności:
   - nauczyciele,
   - wychowawcy,
   - pedagog szkolny,
   - pedagog specjalny,

- psycholog,
- bibliotekarze,
- pracownicy administracji,
- pracownicy obsługi,
- praktykanci,
- stażyści,
- wolontariusze,
- osoby prowadzące zajęcia dodatkowe.

5. **Pracownik** – osoba pozostająca ze szkołą w stosunku pracy albo wykonująca na jej rzecz zadania na podstawie umowy cywilnoprawnej lub innej dopuszczalnej podstawy prawnej.
6. **Dyrektor** – należy przez to rozumieć Dyrektora I Liceum Ogólnokształcącego w Łosicach.
7. **Szkoła** – należy przez to rozumieć I Liceum Ogólnokształcące w Łosicach.
8. **Zastępca dyrektora** – należy przez to rozumieć wicedyrektora szkoły.
9. **Koordynator Standardów Ochrony Małoletnich** – osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły odpowiedzialna za:
   - monitorowanie stosowania Standardów,
   - udzielanie konsultacji pracownikom,
   - prowadzenie rejestru zgłoszeń,
   - przygotowywanie raportów,
   - inicjowanie aktualizacji Standardów.
10. **Opiekun prawny** – to osoba, która ma za zadanie zastąpić małoletniemu rodziców, a także wypełnić wszystkie ciążące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego ustanowionym przez właściwy sąd.
11. **Opiekun faktyczny –** osoba sprawująca faktyczną opiekę nad małoletnim w rozumieniu właściwych przepisów.
12. **Piecza zastępcza** – to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców (art. 2 ust. 2 i art. 32 ust. 1 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

13. **Krzywdzenie małoletniego** – każde działanie lub zaniechanie naruszające dobro, godność, bezpieczeństwo, prawa lub zdrowie fizyczne albo psychiczne małoletniego, w tym przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, zaniedbanie oraz przemoc domowa.
    Krzywdzenie obejmuje w szczególności:
    - przemoc fizyczną,
    - przemoc psychiczną,
    - przemoc seksualną,
    - przemoc ekonomiczną,
    - zaniedbanie,
    - cyberprzemoc,
    - grooming,
    - wykorzystywanie seksualne,
    - handel ludźmi,
    - przemoc rówieśniczą.
14. **Przemoc rówieśnicza** – wszelkie zachowania uczniów wobec innych uczniów naruszające ich godność, bezpieczeństwo lub prawa, zarówno jednorazowe, jak i powtarzające się.
15. **Przemoc wobec małoletnich** – to stosowanie kar cielesnych, zadawanie cierpień psychicznych i inne formy poniżania małoletniego. To także niewywiązywanie się z opieki, które ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego lub psychicznego małoletniego. Przemocą jest także celowe zaniechanie działań, które mogłyby zapobiec krzywdzie małoletniego.
16. **Przemoc domowa** – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
    - narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
    - naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
    - powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
    - ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

17. **Wykorzystywanie seksualne małoletniego** – to każde włączenie ucznia w aktywność o charakterze seksualnym (fizyczną, werbalną lub w przestrzeni cyfrowej), na którą ze względu na wiek lub poziom rozwoju nie jest on w stanie wyrazić świadomej i ważnej prawnie zgody albo która narusza jego dobro i bezpieczeństwo. Do wykorzystania dochodzi w relacji dorosły–uczeń (np. pracownik szkoły, osoba obca, rodzic) lub uczeń–uczeń, w szczególności z wykorzystaniem przewagi wieku, siły, dojrzałości psychicznej bądź relacji zależności lub władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby.

    Aktywność taka może dotyczyć:

    - kontaktu fizycznego: każde naruszenie nietykalności cielesnej o podłożu seksualnym, niechciany dotyk, zmuszanie do czynności seksualnych.
    - form bezkontaktowych: prezentowanie treści pornograficznych, składanie propozycji seksualnych, wulgarne komentarze czy nagabywanie.
    - agresji w przestrzeni cyfrowej: wymuszanie, zbieranie lub rozpowszechnianie intymnych zdjęć/filmów uczniów (tzw. sexting bez zgody), uwodzenie w sieci (grooming).

18. **Cyberprzemoc** – stosowanie przemocy przy wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych, w szczególności Internetu, telefonów komórkowych, komunikatorów internetowych, portali społecznościowych, poczty elektronicznej, platform edukacyjnych oraz narzędzi wykorzystujących sztuczną inteligencję.

    Główne formy cyberprzemocy:

    - kradzież tożsamości i podszywanie się,
        - kradzież konta
        - podszywanie się pod inne osoby
        - tworzenie fałszywych profili
    - nękanie, zastraszanie i wykluczenie,
        - nękanie
        - groźby
        - wykluczanie z grup internetowych
    - naruszenie prywatności i publikowanie wizerunku,
        - publikowanie zdjęć i filmów bez zgody

- rozpowszechnianie materiałów intymnych
- doxxing (ujawnianie danych osobowych lub prywatnych informacji bez zgody)

- manipulacja mediami i wykorzystanie sztucznej inteligencji (AI),
  - publikowanie materiałów typu deepfake
  - publikowanie zmanipulowanych zdjęć i nagrań
  - tworzenie obraźliwych treści z wykorzystaniem AI.

19. **Dane osobowe** – informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą"); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej.
20. **Wizerunek małoletniego** – każde przedstawienie postaci osoby, w szczególności twarzy, sylwetki, a także charakterystycznych cech umożliwiających identyfikację tej osoby.
21. **Dyskryminacja** – (łac. *discrimino* – rozróżniam) oznacza traktowanie osób, które ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną znajdują się w położeniu mniej korzystnym niż inne osoby w porównywalnej sytuacji – nierówne lub krzywdzące traktowanie.
22. **Bezpieczne relacje –** relacje pomiędzy personelem szkoły, a uczniami oraz pomiędzy uczniami oparte na:
    - szacunku,
    - godności,
    - wzajemnym zaufaniu,
    - poszanowaniu granic,
    - równości,
    - niedyskryminowaniu.
23. **Uczeń ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi** – uczeń wymagający wsparcia wynikającego w szczególności z:
    - niepełnosprawności,
    - niedostosowania społecznego,
    - zagrożenia niedostosowaniem społecznym,

- zaburzeń zachowania,
- zaburzeń emocjonalnych,
- zaburzeń ze spektrum autyzmu,
- ADHD,
- przewlekłej choroby,
- trudności adaptacyjnych,
- doświadczenia migracji,
- kryzysów psychicznych,
- szczególnych uzdolnień,
- innych potrzeb określonych w przepisach prawa oświatowego.

24. **Plan wsparcia** – ustalony dla konkretnego małoletniego zestaw działań mających zapewnić mu bezpieczeństwo, pomoc i monitorowanie jego sytuacji po ujawnieniu lub podejrzeniu krzywdzenia.

§ 4
Podstawa prawna

Standardy ochrony małoletnich określają procedury stosowane przez szkołę w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniom oraz spełnienia obowiązujących wymogów prawnych.

Obowiązek opracowania, wdrożenia i regularnej aktualizacji niniejszych Standardów wynika z powszechnie obowiązujących przepisów prawa krajowego:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
- Konwencja o prawach dziecka,
- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych,
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (ze szczególnym uwzględnieniem art. 21 oraz art. 22b–22c),
- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2025 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich oraz niektórych innych ustaw, wprowadzająca zaktualizowane wymogi dotyczące bezpieczeństwa, procedur weryfikacyjnych oraz ochrony dzieci.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- Ustawa z dnia 3 lipca 2026 r. o zmianie ustawy- Prawo oświatowe,
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela,
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy,

- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 1606 – tzw. Ustawa Kamilka),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego,
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych,
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych (RODO),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870),
- Powszechnie obowiązujące wytyczne opublikowane w serwisie gov.pl przez Zespół do Spraw Ochrony Małoletnich przy Ministrze Sprawiedliwości:
  - Wytyczne do standardów ochrony dzieci – ochrona dziecka w szkole,
  - Wytyczne do standardów ochrony dzieci – ochrona dzieci w Internecie,
  - Wytyczne do standardów – dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- Inne obowiązujące akty prawne dotyczące ochrony dzieci, bezpieczeństwa uczniów oraz organizacji pracy szkoły.

§ 5
Zasady ogólne

1. Dobro małoletniego jest nadrzędną wartością wszystkich działań podejmowanych przez szkołę.
2. Każdy pracownik szkoły jest zobowiązany do niezwłocznego reagowania na wszelkie przejawy krzywdzenia małoletniego.
3. Wszystkie działania podejmowane wobec małoletniego prowadzone są z poszanowaniem jego godności, prawa do prywatności oraz prawa do wyrażenia własnego zdania, z uwzględnieniem wieku, stopnia rozwoju i indywidualnych potrzeb.

4. Szczególną ochroną obejmuje się uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, uczniów z niepełnosprawnościami oraz uczniów znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.
5. Niedopuszczalna jest jakakolwiek forma dyskryminacji, przemocy, poniżania, wykluczania lub nierównego traktowania.

§ 6
Prawa małoletnich

1. Szkoła respektuje prawa małoletnich, w szczególności:
   - prawną i faktyczną ochronę życia;
   - zaspokojenie niezbędnych potrzeb koniecznych do właściwej egzystencji fizycznej z uwzględnieniem potrzeb małoletnich z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
   - wolność sumienia;
   - wolność myśli;
   - wolność wyznania;
   - wyrażanie własnego zdania;
   - uzyskanie pomocy;
   - bezpieczeństwo;
   - umożliwienie rozwoju osobistego;
   - utrzymywanie relacji społecznych;
   - poszanowanie godności;
   - poszanowanie prywatności;
   - szacunek i uznanie ze strony innych;
   - ochrona przed przemocą i dyskryminacją.
2. Prawa wymienione w punkcie 1 są prawami niezbywalnymi, natomiast ich ograniczenia mogą wynikać wyłącznie z przepisów prawa, zasad bezpieczeństwa oraz praw innych osób.
3. Małoletni ma prawo zgłosić krzywdzenie lub zagrożenie bezpieczeństwa każdej osobie z personelu, a zgłoszenie takie powinno zostać potraktowane poważnie.
4. Małoletni ma prawo do informacji o podejmowanych wobec niego działaniach w zakresie odpowiednim do jego wieku i możliwości poznawczych.

§ 7
Odpowiedzialność personelu

1. Personel szkoły posiada wystarczającą wiedzę pozwalającą na prawidłowe wykrywanie, rozpoznawanie oraz reagowanie na podejrzenie lub fakt krzywdzenia małoletnich lub czynników ryzyka występujących w tym obszarze.
2. Każda osoba z personelu reaguje na uzasadnione podejrzenie krzywdzenia lub zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego.
3. Personel rozpoznaje sygnały krzywdzenia i czynniki ryzyka, przekazuje informacje osobie odpowiedzialnej za interwencję oraz dokumentuje podjęte czynności w zakresie niezbędnym.
4. Personel szkoły posiada obowiązek reagowania na przypadki, w których istnieje uzasadnione podejrzenie faktu krzywdzenia małoletniego. W związku z tym określono role poszczególnych osób w szkole w obszarze przeciwdziałania krzywdzeniu małoletnich:
   - personel szkoły – podczas wykonywanej pracy może zaobserwować fizyczne ślady krzywdzenia na ciele małoletniego. Szczególną uwagę należy zwrócić na sytuacje, w których małoletni nosi na ciele ślady pobicia, wykazuje oznaki bólu podczas aktywności fizycznej oraz wykazuje dużą niechęć do przebierania się;
   - pedagog / psycholog – posiada szerokie możliwości w zakresie pomocy skrzywdzonym małoletnim. Może zbierać informacje na temat małoletniego oraz prowadzić działania zmierzające do pomocy małoletniemu wewnątrz szkoły. Nie gromadzi informacji na „wszelki wypadek", stosuje zasadę minimalizacji danych i zakresu informacji. Także za wiedzą dyrektora szkoły może współpracować z innymi specjalistami oraz właściwymi instytucjami: pracownikiem socjalnym, kuratorem sądowym, koordynatorem pieczy zastępczej oraz dzielnicowym. Ponadto w celu właściwego zdiagnozowania małoletniego (rozpoznania sygnałów, oceny sytuacji, udzielenia wsparcia) zbiera o nim informacje, poddaje starannej analizie czynniki ryzyka świadczące o stosowaniu przemocy wobec małoletniego lub całkowicie ją wykluczające na podstawie zebranych danych od:
     - personelu szkoły;
     - małoletniego;
     - rodziców/ opiekunów prawnych/ opiekunów pieczy zastępczej małoletniego;
   - nauczyciele i wychowawcy – obserwują małoletnich także pod kątem skutków ich krzywdzenia, reagują na sygnały zagrożenia oraz zwracają szczególną uwagę na relacje

rodzic/opiekun – małoletni, która ma miejsce na terenie szkoły. Kontaktują się z pedagogiem przekazując mu informacje o swoich wnioskach i obserwacjach małoletniego i jego rodziców/opiekunów prawnych. Udzielają małoletniemu wsparcia na każdym etapie;

- obszar dokumentacyjny – dokumentacja szkolna wraz z zawartymi w niej informacjami dotyczącymi absencji małoletniego, zachowania w szkole oraz postępów w nauce;
- na wypadek zdarzenia, w którym osobą krzywdzącą jest osoba wchodząca w skład personelu szkoły należy sporządzić notatkę służbową dokumentującą okoliczności zdarzenia oraz przekazać ją niezwłocznie dyrektorowi szkoły.

5. Dyrektor odpowiada za organizację systemu ochrony małoletnich, podejmowanie decyzji w sprawach wymagających działania szkoły oraz zapewnienie współpracy z właściwymi organami. Zatwierdza i podpisuje dokumentację służbową w tym obszarze oraz w sposób oficjalny występuje do ośrodka pomocy społecznej, sądu rodzinnego oraz prokuratury w związku z zagrożeniem krzywdzenia małoletniego. Jest uprawniony do złożenia zażalenia na postanowienia prokuratury o odmowie wszczęcia śledztwa w zakresie podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletniego. Podpisuje porozumienia z innymi instytucjami w kwestii współpracy interdyscyplinarnej. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dyrektor szkoły zobowiązany jest do udzielenia skrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej i prawnej, która ma służyć poprawie jego sytuacji oraz osób mu najbliższych, polegającej w szczególności na następujących działaniach:
   - poinformowaniu o sytuacji osoby odpowiedzialnej za standardy ochrony małoletnich w szkole, wychowawcy klasy, do której uczęszcza pokrzywdzony uczeń/małoletni, pedagoga oraz rodziców/opiekunów prawnych małoletniego;
   - dyrektor szkoły może każdorazowo powołać zespół interwencyjny;
   - równocześnie zapewnione jest pozostałym małoletnim oraz personelowi szkoły bezpieczeństwo w obszarze psychicznym i fizycznym.
6. W momencie zdiagnozowania czynników ryzyka personel szkoły podejmuje z rodzicami/opiekunami czynności zgodne z przyjętymi procedurami, przekazując niezbędną wiedzę na temat bieżącej oferty wsparcia.
7. Jeżeli rodzic/opiekun może być osobą krzywdzącą lub poinformowanie go może zwiększyć zagrożenie dla dziecka, szkoła nie przekazuje mu informacji w sposób automatyczny i postępuje zgodnie z właściwą procedurą.
8. Personel szkoły w sposób bieżący monitoruje sytuację i stan małoletniego.

9. Personel szkoły podejmuje działania mające na celu zmotywowanie rodziców/opiekunów prawnych do szukania dla siebie pomocy oraz wsparcia.
10. Personel szkoły posiada wystarczającą wiedzę, stosuje i egzekwuje zasady bezpiecznych relacji małoletni–małoletni, personel–małoletni, które zostały ustalone w szkole.
11. Pracownik nie prowadzi własnego postępowania dowodowego w sposób mogący zaszkodzić dziecku lub utrudnić postępowanie właściwych organów.

Rozdział II

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem szkoły oraz zachowania niedozwolone wobec małoletnich ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

§ 8

Zasady bezpiecznych relacji personel – małoletni

1. Relacje pomiędzy personelem szkoły a małoletnimi opierają się na poszanowaniu godności, podmiotowości, bezpieczeństwa, wzajemnym szacunku, zaufaniu oraz uwzględnianiu wieku, możliwości psychofizycznych i indywidualnych potrzeb ucznia.
2. W ramach przyjętych standardów ochrony małoletnich określone zostają bezpieczne relacje między małoletnim, a personelem szkoły, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań niedozwolonych wobec małoletnich.
3. Każdy małoletni ma prawo do ochrony przed wszelkimi formami przemocy, dyskryminacji, zaniedbania, wykorzystywania oraz naruszania jego godności i prywatności.
4. Personel szkoły jest zobowiązany niezwłocznie reagować na każde podejrzenie krzywdzenia małoletniego, niezależnie od tego, czy sprawcą jest osoba dorosła, inny uczeń czy osoba spoza szkoły.
5. Personelowi szkoły zabrania się:
   - stosowania kar cielesnych wobec małoletnich,
   - stosowania kar, które wyczerpywałyby znamiona przemocy psychicznej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, tj.:
     - upokarzania małoletniego,
     - poniżania,
     - zawstydzania,

- ośmieszania,
- stosowania gróźb,
- braku uwagi,
- braku właściwego wsparcia,
- szykanowania małoletnich,
- znęcania się w obszarze psychicznym i fizycznym niezależnie od identyfikacji źródła tych zdarzeń,
- krzyczenia na ucznia (z wyjątkiem sytuacji zagrożenia życia),
- zmuszania do kontaktu fizycznego,
- izolowania ucznia jako formy kary,
- publikowania wizerunku bez wymaganych zgód,
- komentowania wyglądu ucznia w sposób naruszający jego godność,
- utrzymywania relacji o charakterze prywatnym,
- stawiania oczekiwań i wymagań wobec małoletniego, którym nie jest on w stanie sprostać.

6. Respektowanie zasad dotyczących zakazów musi być w pełni przestrzegane i nadzorowane przez wszystkie osoby, które podlegają tym zasadom.
7. Małoletnim przysługuje prawo do prywatności. Zachowania naruszające to prawo są zabronione.
8. Podczas zajęć, wycieczek i wydarzeń personel dba o prywatność dziecka, w szczególności w toaletach, szatniach, przebieralniach i innych miejscach wymagających szczególnej ochrony prywatności.
9. Nie wolno fotografować, nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku małoletniego z wykorzystaniem prywatnych urządzeń personelu, z wyjątkiem sytuacji przewidzianych w zasadach szkoły i prawie.
10. Personel traktuje małoletniego z szacunkiem, cierpliwością i poszanowaniem jego godności.
11. Komunikacja z małoletnim jest spokojna, zrozumiała, adekwatna do wieku i możliwości dziecka.
12. Personel nie wykorzystuje przewagi wynikającej z pełnionej funkcji do osiągania prywatnych korzyści.

§ 9
Zasady komunikacji z małoletnim poza szkołą

1. Zabronione jest prowadzenie korespondencji mailowej z małoletnimi na ich prywatne adresy e-mail.
2. Zabronione jest prowadzenie przez personel szkoły korespondencji z prywatnych adresów e-mail z małoletnimi oraz komunikacji z małoletnimi za pomocą profili w mediach społecznościowych.
3. Niedopuszczalne jest prowadzenie korespondencji za pomocą komunikatorów internetowych, które nie są autoryzowane przez szkołę.
4. Kontakt z małoletnim poza szkołą odbywa się za pośrednictwem oficjalnych kanałów komunikacji, zgodnie z zasadami przyjętymi przez szkołę. Dopuszczalną formą kontaktu jest korespondencja za pośrednictwem dziennika elektronicznego.

§ 10
Zasady kontaktu fizycznego

1. Jeżeli małoletni nie chce kontaktu fizycznego, jego granice należy respektować, o ile nie zachodzi konieczność podjęcia działania dla ochrony życia lub zdrowia.
2. Jeżeli zachodzi konieczność zastosowania fizycznego ograniczenia zachowania dziecka w celu zapobieżenia bezpośredniemu zagrożeniu zdrowia i życia małoletniego, jego bezpieczeństwu, działanie musi być konieczne, proporcjonalne i możliwie najmniej ingerujące i podlega udokumentowaniu.
3. Kontakt fizyczny jest dopuszczalny wyłącznie wtedy, gdy:
   - wynika z udzielania pierwszej pomocy,
   - jest niezbędny podczas zajęć sportowych,
   - wynika z pomocy uczniowi,
   - jest konieczny dla zapewnienia bezpieczeństwa.
4. Podczas wykonywania czynności higienicznych:
   - należy poinformować ucznia,
   - uzyskać jego zgodę odpowiednią do wieku i możliwości komunikacyjnych,
   - zapewnić maksymalną intymność,
   - uwzględnić potrzeby sensoryczne,
   - stosować komunikację alternatywną (AAC), jeżeli uczeń z niej korzysta.

§ 11
Zachowania niepokojące u małoletniego

1. Personel szkoły, a w szczególności nauczyciele i wychowawcy zobowiązani są do bezwzględnego zgłaszania dyrektorowi szkoły celem podjęcia odpowiednich działań, zaobserwowanych i często powtarzających się zachowań u małoletnich takich jak między innymi:
   - małoletni nie nawiązuje kontaktu z rówieśnikami, izoluje się od innych uczniów, sprawia wrażenie smutnego, przestraszonego, płacze lub jest nadpobudliwy, wykazuje zachowania agresywne, ma nagłe zmiany nastroju,
   - małoletni jest zaniedbany, np. nie zmienia ubrań lub jego ubrania są nieodpowiednie do warunków pogodowych, brak higieny osobistej, nagłe zmiany w wyglądzie,
   - ciało małoletniego jest pokryte obrażeniami (tj. zadrapania, siniaki, samookaleczenia, otwarte rany, utyka na dolną kończynę), przez co nie chce aktywnie uczestniczyć w lekcji wychowania fizycznego lub zajęć na basenie,
   - małoletni bardzo często jest nieprzygotowany do lekcji, nagłe pogorszenie wyników,
   - małoletni czuje strach przed powrotem do domu, unika rozmów na temat rodziny,
   - podejmuje próby samobójcze,
   - wykazuje zaburzenia odżywiania,
   - małoletni wycofuje się z realnych relacji społecznych i rodzinnych na rzecz świata wirtualnego – izolacja cyfrowa,
   - ma objawy depresji, lęku,
   - małoletni korzysta z substancji psychoaktywnych,
   - ma objawy wykorzystania seksualnego,
   - małoletni jest nadmiernie zainteresowany treściami pornograficznymi.
2. Wystąpienie pojedynczego sygnału nie przesądza o krzywdzeniu. Pracownik uwzględnia kontekst, nasilenie, częstotliwość i inne okoliczności.

Rozdział III

Zasady ochrony małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z niepełnosprawnościami oraz uczniów wymagających szczególnego wsparcia

§ 12

Postanowienia ogólne

1. I Liceum Ogólnokształcące w Łosicach zapewnia wszystkim uczniom równe traktowanie oraz ochronę przed wszelkimi formami przemocy, dyskryminacji, zaniedbania i wykluczenia.
2. Szczególną ochroną obejmuje się uczniów:
   - posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego;
   - posiadających orzeczenie o niepełnosprawności;
   - posiadających opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej;
   - objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną;
   - przewlekle chorych;
   - doświadczających kryzysów psychicznych;
   - zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
   - niedostosowanych społecznie;
   - z doświadczeniem migracji lub uchodźctwa;
   - nieposługujących się językiem polskim w stopniu umożliwiającym pełną komunikację;
   - korzystających z komunikacji alternatywnej i wspomagającej (AAC);
   - znajdujących się w innej sytuacji wymagającej indywidualnego wsparcia.
3. Wszystkie działania podejmowane wobec ucznia uwzględniają jego dobro, godność, potrzeby rozwojowe, możliwości psychofizyczne oraz prawo do poszanowania prywatności.

§ 13

Zasady indywidualizacji działań

1. Personel szkoły jest zobowiązany dostosować sposób komunikowania się oraz prowadzenia działań wychowawczych i interwencyjnych do możliwości ucznia.
2. W szczególności należy uwzględniać:
   - wiek ucznia;
   - poziom rozwoju emocjonalnego;
   - możliwości poznawcze;

- ograniczenia wynikające z niepełnosprawności;
- potrzeby sensoryczne;
- możliwości komunikacyjne;
- stan zdrowia;
- sytuację rodzinną.

3. Niedopuszczalne jest stosowanie jednakowych metod wobec wszystkich uczniów bez uwzględnienia ich indywidualnych potrzeb.

§ 14
Zasady komunikacji z małoletnim

1. Komunikacja z małoletnim powinna być prowadzona w sposób:
   - spokojny;
   - zrozumiały;
   - dostosowany do wieku;
   - dostosowany do możliwości poznawczych;
   - pozbawiony oceniania i ośmieszania.
2. W przypadku uczniów z trudnościami komunikacyjnymi szkoła zapewnia możliwość wykorzystania odpowiednich metod komunikacji, w tym komunikacji alternatywnej i wspomagającej (AAC), jeżeli uczeń z niej korzysta.
3. Personel szkoły nie może:
   - podnosić głosu bez uzasadnionej potrzeby;
   - stosować gróźb;
   - wyśmiewać trudności ucznia;
   - publicznie komentować ograniczeń wynikających z niepełnosprawności lub stanu zdrowia.

§ 15
Ochrona małoletnich

1. **Zasady ochrony małoletnich z niepełnosprawnościami:**
   - Małoletni z niepełnosprawnościami korzystają z takich samych praw jak pozostali uczniowie.
   - Szkoła zapewnia warunki umożliwiające bezpieczne uczestnictwo w zajęciach zgodnie z możliwościami organizacyjnymi szkoły.
   - W przypadku konieczności udzielenia pomocy fizycznej personel:

- wyjaśnia uczniowi cel podejmowanych działań;
- respektuje jego godność i intymność;
- wykonuje wyłącznie czynności niezbędne;
- zachowuje szczególną ostrożność.

- Pomoc fizyczna nie może być wykorzystywana jako forma dyscyplinowania ucznia.

2. Zasady ochrony małoletnich w spektrum autyzmu oraz z ADHD

- W kontaktach z uczniami w spektrum autyzmu oraz z ADHD personel:
  - stosuje jasne komunikaty;
  - unika wieloznacznych poleceń;
  - uwzględnia potrzeby sensoryczne;
  - zapewnia możliwość wyciszenia;
  - ogranicza nadmierne bodźce.

- Niedopuszczalne jest:
  - zmuszanie ucznia do kontaktu fizycznego;
  - zawstydzanie ucznia z powodu zachowań wynikających z niepełnosprawności;
  - karanie za objawy wynikające z diagnozy.

3. Zasady ochrony małoletnich w kryzysie psychicznym

- W przypadku stwierdzenia objawów kryzysu psychicznego szkoła niezwłocznie podejmuje działania wspierające.

- Do objawów wymagających szczególnej uwagi należą w szczególności:
  - wypowiedzi o braku sensu życia;
  - samookaleczenia;
  - próby samobójcze;
  - gwałtowne zmiany zachowania;
  - izolowanie się;
  - znaczne obniżenie nastroju;
  - zaburzenia odżywiania.

- Szkoła zapewnia uczniowi możliwość kontaktu z pedagogiem, psychologiem lub innym specjalistą.

- W sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia ucznia personel postępuje zgodnie z obowiązującymi procedurami bezpieczeństwa oraz niezwłocznie zawiadamia odpowiednie służby.

5. Zasady ochrony małoletnich z doświadczeniem migracji

- Szkoła zapewnia uczniom z doświadczeniem migracji warunki sprzyjające integracji oraz poczuciu bezpieczeństwa.
- Niedopuszczalne są wszelkie przejawy dyskryminacji ze względu na:
  - narodowość;
  - pochodzenie;
  - język;
  - religię;
  - kulturę.
- W razie potrzeby szkoła podejmuje działania umożliwiające skuteczną komunikację z uczniem i jego rodziną.

§ 16
Ochrona przed dyskryminacją

1. Każdy pracownik szkoły jest zobowiązany przeciwdziałać wszelkim przejawom dyskryminacji.
2. Za zachowania niedopuszczalne uznaje się w szczególności:
   - wyśmiewanie niepełnosprawności;
   - wykluczanie ucznia z życia klasy;
   - obrażanie z powodu wyglądu;
   - stosowanie mowy nienawiści;
   - publikowanie obraźliwych materiałów w Internecie;
   - utrwalanie lub rozpowszechnianie wizerunku ucznia bez wymaganych zgód.

§ 17
Współpraca z rodzicami oraz instytucjami

1. Szkoła współpracuje z rodzicami lub opiekunami prawnymi ucznia w zakresie zapewnienia mu bezpieczeństwa, z wyjątkiem sytuacji, w których mogłoby to narazić ucznia na dalsze krzywdzenie.

2. W razie potrzeby szkoła współpracuje z:
- poradnią psychologiczno-pedagogiczną;
- podmiotami leczniczymi;
- ośrodkiem pomocy społecznej lub centrum usług społecznych;
- sądem rodzinnym;
- Policją;

- organizacjami wspierającymi dzieci i młodzież.

§ 18

Monitoring bezpieczeństwa małoletnich wymagających szczególnego wsparcia

1. Wychowawca klasy we współpracy z pedagogiem, psychologiem, pedagogiem specjalnym oraz innymi specjalistami monitoruje funkcjonowanie ucznia wymagającego szczególnego wsparcia.
2. Monitoring obejmuje:
   - ocenę poczucia bezpieczeństwa ucznia;
   - analizę relacji rówieśniczych;
   - ocenę skuteczności zastosowanych działań;
   - identyfikację nowych zagrożeń;
   - dokumentowanie podjętych działań.
3. W przypadku stwierdzenia nowych okoliczności wskazujących na zagrożenie bezpieczeństwa ucznia szkoła niezwłocznie podejmuje działania zgodnie z procedurami określonymi w niniejszych Standardach.

Rozdział IV

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

§ 19

Procedury podejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez personel szkoły

1. **Zasady ogólne interwencji**
   - Każda osoba z personelu, która uzyska informację o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia małoletniego, podejmuje działania adekwatne do sytuacji i przekazuje informację osobie odpowiedzialnej za interwencję.
   - Priorytetem wszystkich działań jest natychmiastowe zapewnienie bezpieczeństwa małoletniemu.
   - Pracownik przyjmujący zgłoszenie od dziecka wysłuchuje go spokojnie, nie sugeruje odpowiedzi, nie ocenia oraz nie obiecuje zachowania tajemnicy absolutnej (informuje w razie potrzeby o obowiązku prawnym przekazania sprawy dalej).

- Małoletni nie jest wielokrotnie wypytywany o to samo zdarzenie. Szczegółowe czynności dowodowe i wyjaśniające pozostawia się właściwym organom (np. Policji, sądowi).
- Sporządzana dokumentacja odzwierciedla fakty i wypowiedzi dziecka możliwie wiernie, bez interpretacji wykraczających poza kompetencje pracownika.
- Jeżeli sprawcą krzywdzenia może być rodzic lub opiekun prawny, szkoła przed przekazaniem mu informacji ocenia, czy kontakt ten nie zwiększy zagrożenia dla dziecka ani nie utrudni interwencji.
- W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia szkoła niezwłocznie podejmuje działania ratunkowe i zawiadamia właściwe służby (np. numer 112).
- W razie potrzeby dyrektor szkoły powołuje zespół interwencyjny.
- Po uzyskaniu informacji o podejrzeniu krzywdzenia dziecka przez członka personelu dyrektor niezwłocznie ocenia potrzebę zabezpieczenia małoletniego przed dalszym kontaktem z tą osobą.
- Dyrektor podejmuje czynności pracodawcy lub organizatora zgodnie z prawem, adekwatnie do ustalonych okoliczności. Standardy nie przesądzają z góry o rodzaju sankcji pracowniczej.
- Jeżeli zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa, dyrektor podejmuje działania w zakresie zawiadomienia właściwego organu (np. Policji, prokuratury lub sądu opiekuńczego) zgodnie z obowiązkiem prawnym.
- Nie prowadzi się konfrontacji dziecka z osobą podejrzaną o krzywdzenie.
- Personel nie może podejmować żadnych działań odwetowych wobec dziecka ani osoby zgłaszającej podejrzenie krzywdzenia.

2. Procedura podejmowanej interwencji, gdy małoletni doświadcza krzyku, niestosownych komentarzy i przemocy werbalnej:

- **Przyjęcie zgłoszenia i pierwsza reakcja**
  - Świadek zdarzenia (pracownik, uczeń, rodzic) niezwłocznie przekazuje informację pedagogowi, psychologowi lub dyrektorowi szkoły.
  - W przypadku bezpośredniego świadkowania krzykom lub agresji werbalnej należy natychmiast przerwać nieodpowiednie zachowanie pracownika i odizolować małoletniego od źródła stresu.
  - Psycholog lub pedagog zapewnia dziecku bezpieczną przestrzeń, wysłuchuje je i udziela wsparcia emocjonalnego.
- **Postępowanie wyjaśniające i dokumentacja**

- Osoba przyjmująca zgłoszenie zakłada Kartę zgłoszenia oraz sporządza notatkę służbową zawierającą: datę, miejsce, dane świadków oraz dokładny opis zachowania pracownika (w tym przytoczenie cytatów, jeśli to możliwe).
- Pedagog lub psycholog przeprowadza diagnozę sytuacji małoletniego oraz wysłuchuje go bez wywierania nacisku i bez obecności pracownika, którego dotyczy zgłoszenie.

- **Działania wobec pracownika**
  - Dyrektor szkoły wzywa pracownika na rozmowę wyjaśniającą w obecności pedagoga lub psychologa szkolnego, przedstawia zarzuty i umożliwia ustosunkowanie się do nich.
  - W przypadku potwierdzenia nieodpowiednich zachowań werbalnych dyrektor podejmuje natychmiastowe kroki:
    - Wydaje wiążące polecenie służbowe dotyczące bezwzględnego zaprzestania opisywanych zachowań.
    - Stosuje kary porządkowe (upomnienie, nagana) z Kodeksu Pracy lub wszczyna postępowanie dyscyplinarne z Karty Nauczyciela (skierowanie sprawy do rzecznika dyscyplinarnego).
    - Zmienia przydział czynności lub przydziela drugiego nauczyciela, aby czasowo odsunąć pracownika od samodzielnych kontaktów z małoletnim lub daną klasą.
    - Zobowiązuje pracownika do udziału w szkoleniu z zakresu komunikacji bez przemocy (NVC) oraz regulacji emocji.

- **Wsparcie dziecka i współpraca z rodzicami**
  - Dyrektor lub pedagog niezwłocznie kontaktuje się z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego, informując ich o zaistniałej sytuacji oraz wdrożonych krokach.
  - Zespół psychologiczno-pedagogiczny opracowuje dla dziecka plan wsparcia obejmujący m.in. stałe konsultacje z psychologiem oraz monitoring jego samopoczucia w klasie.

- **Działania formalne i rejestracja**
  - Jeżeli zachowanie pracownika miało charakter uporczywy lub doprowadziło do poważnego uszczerbku na zdrowiu psychicznym dziecka, dyrektor zawiadamia organ prowadzący, Kuratorium Oświaty, a w razie potrzeby Sąd Rodzinny lub Prokuraturę.

- Cała dokumentacja z przebiegu interwencji zostaje zarchiwizowana w poufnym Rejestrze Interwencji.

3. **Procedura podejmowanej interwencji, gdy małoletni jest ofiarą jednorazowej przemocy psychicznej (upokarzania, dyskryminacji, poniżania, ośmieszania itp.):**

- **Zabezpieczenie małoletniego i przyjęcie zgłoszenia**
  - Osoba świadkowa lub przyjmująca informację od dziecka zapewnia mu bezpieczne warunki, wsparcie emocjonalne i odseparowuje je od pracownika.
  - Sporządzenie notatki służbowej opisującej zdarzenie (data, miejsce, świadkowie, przebieg incydentu, stan psychiczny dziecka).
- **Zgłoszenie sprawy dyrekcji**
  - Niezwłoczne przekazanie notatki służbowej dyrektorowi szkoły lub osobie odpowiedzialnej za wdrażanie Standardów Ochrony Małoletnich.
- **Postępowanie wyjaśniające**
  - **Rozmowa z małoletnim:** Wyjaśnienie okoliczności w obecności psychologa lub pedagoga szkolnego, bez wywierania presji.
  - **Rozmowa ze świadkami:** Zebranie relacji od uczniów lub innych pracowników będących świadkami zdarzenia.
  - **Rozmowa z pracownikiem:** Przedstawienie pracownikowi zarzutów, wysłuchanie jego stanowiska i pobranie wyjaśnień na piśmie.
- **Informowanie rodziców / opiekunów prawnych**
  - Dyrektor lub pedagog kontaktuje się z rodzicami małoletniego, przekazując informacje o zaistniałym incydencie, podjętych krokach oraz proponowanym wsparciu.
- **Działania naprawcze i konsekwencje służbowe**
  - **Wobec małoletniego:** Objęcie wsparciem psychologiczno-pedagogicznym na terenie szkoły lub wskazanie placówki zewnętrznej.
  - **Wobec pracownika:** Upomnienie, nagana (zgodnie z Kodeksem Pracy / Kartą Nauczyciela), skierowanie na obowiązkowe szkolenie z zakresu komunikacji bez przemocy lub – przy rażącym naruszeniu – wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.
  - **Rozwiązanie sytuacji:** Zobowiązanie pracownika do przeprosin małoletniego w formie uzgodnionej z pedagogiem i rodzicami (np. na osobności).
- **Dokumentacja i monitoring**

- Wpisanie incydentu do Rejestru Interwencji.
- Objęcie ucznia i pracownika okresowym monitoringiem przez pedagoga lub wychowawcę w celu upewnienia się, że incydent się nie powtórzył.

4. **Procedura podejmowanej interwencji, gdy małoletni doświadcza przemocy fizycznej (np. ciągnięcie za uszy, ciągnięcie za włosy, popychanie, szturchanie, klapsy, uszczypnięcia, bicie itp.):**

- **Reakcja natychmiastowa i zabezpieczenie dziecka**
  - **Odizolowanie i ochrona:** Osoba będąca świadkiem zdarzenia lub otrzymująca zgłoszenie niezwłocznie odizolowuje małoletniego od pracownika podejrzewanego o krzywdzenie.
  - **Pomoc medyczna:** W przypadku widocznych obrażeń ciała należy udzielić pierwszej pomocy, a w razie potrzeby wezwać pogotowie ratunkowe i zawiadomić rodziców/opiekunów prawnych.
  - **Zgłoszenie:** Świadek zdarzenia ma obowiązek natychmiast poinformować Dyrektora Szkoły oraz sporządzić zwięzłą notatkę służbową (opis zdarzenia, data, godzina, świadkowie).

- **Działania Dyrektora Szkoły i postępowanie wyjaśniające**
  - **Odsunięcie od kontaktu z małoletnimi:** Dyrektor szkoły niezwłocznie odsuwa pracownika od wszelkich form pracy z dziećmi do czasu wyjaśnienia sprawy (zgodnie z przepisami Karty Nauczyciela lub Kodeksu Pracy).
  - **Rozmowa z małoletnim:** Pedagog lub psycholog szkolny przeprowadzają rozmowę z małoletnim w bezpiecznych warunkach, z poszanowaniem jego emocji. Z rozmowy sporządza się notatkę (bez wywierania presji na małoletniego).
  - **Rozmowa z pracownikiem:** Dyrektor przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z pracownikiem podejrzewanym o stosowanie przemocy oraz ze świadkami zdarzenia.

- **Powiadomienie organów zewnętrznych i rodziców**
  - **Rodzice/ prawni opiekunowie:** Dyrektor niezwłocznie wzywa rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły, informuje ich o zajściu oraz podjętych krokach.
  - **Zawiadomienie Policji / Prokuratury:** W przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu (naruszenie nietykalności cielesnej, uszczerbek na zdrowiu) Dyrektor składa zawiadomienie do organów ścigania.
  - **Rzecznik Dyscyplinarny:** Jeśli sprawcą jest nauczyciel, Dyrektor zgłasza sprawę do Rzecznika Dyscyplinarnego dla Nauczycieli przy właściwym Kuratorium Oświaty.

- **Sąd Rodzinny:** W sytuacji wymagającej wglądu w sytuację dziecka lub gdy rodzice odmówią współpracy, szkoła zawiadamia Sąd Rodzinny i Nieletnich.

- **Wsparcie ucznia i dokumentacja**
  - **Plan wsparcia:** Psycholog i pedagog szkolny opracowują indywidualny plan wsparcia dla małoletniego (opieka psychologiczna, stały monitoring jego poczucia bezpieczeństwa na terenie szkoły).
  - **Archiwizacja:** Wszystkie notatki służbowe, protokoły oraz pisma do organów gromadzone są w poufnej dokumentacji Standardów Ochrony Małoletnich w gabinecie Dyrektora.

5. **Procedura podejmowanej interwencji, gdy małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:**

- **Działania natychmiastowe i ratunkowe**
  - **Zapewnienie bezpieczeństwa:** Odizolowanie małoletniego od osoby podejrzewanej o krzywdzenie i przekazanie go pod opiekę psychologa, pedagoga lub wyznaczonego pracownika w bezpiecznym pomieszczeniu.
  - **Pomoc medyczna:** Natychmiastowe wezwanie pogotowia ratunkowego (tel. 112, 999) w sytuacji uszczerbku na zdrowiu lub zagrożenia życia oraz udzielenie pierwszej pomocy.
  - **Odsunięcie pracownika:** Dyrektor szkoły niezwłocznie odsuwa podejrzewanego pracownika od wszelkich zajęć i kontaktów z małoletnimi (na podstawie przepisów Karty Nauczyciela lub Kodeksu pracy).

- **Obowiązkowe zawiadomienie organów ścigania i opiekunów**
  - **Policja i Prokuratura:** Dyrektor (lub osoba go zastępująca) niezwłocznie składa pisemne zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa na Policję lub do Prokuratury (zgodnie z prawnym obowiązkiem z art. 240 Kodeksu karnego).
  - **Powiadomienie rodziców:** Bezpośredni kontakt z rodzicami lub opiekunami prawnymi w celu poinformowania o stanie dziecka i podjętych krokach (z wyjątkiem sytuacji, gdy rodzic jest współsprawcą).
  - **Nadzór i organ prowadzący:** Zgłoszenie incydentu kryzysowego do Organu Prowadzącego szkołę oraz właściwego Kuratorium Oświaty.

- **Zabezpieczenie dowodów i dokumentacja**

- **Ochrona materiału dowodowego:** Zabezpieczenie miejsca zdarzenia, nagrań z monitoringu, korespondencji elektronicznej oraz wszelkich przedmiotów mogących stanowić dowód w postępowaniu.
- **Notatka służbowa:** Sporządzenie przez osobę ujawniającą zdarzenie szczegółowej notatki (opis faktów, dokładny czas i miejsce, zaobserwowany stan dziecka, podjęte krok po kroku działania).
- **Rejestr interwencji:** Wpisanie zdarzenia do szkolnego rejestru incydentów i założenie Karty Interwencji zgodnie z przyjętymi Standardami Ochrony Małoletnich.

- **Opieka i procedury wewnętrzne**
  - **Wsparcie psychologiczne:** Zapewnienie małoletniemu oraz ewentualnym świadkom zdarzenia ciągłej opieki psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły oraz przekazanie rodzicom namiarów na specjalistyczne placówki wsparcia.
  - **Konsekwencje służbowe:** Wszczęcie procedury zwolnienia lub zawieszenia pracownika oraz skierowanie wniosku do Rzecznika Dyscyplinarnego dla Nauczycieli.
  - **Ewaluacja systemu:** Przegląd przebiegu zdarzenia przez Zespół ds. Standardów Ochrony Małoletnich w celu ewentualnego uszczelnienia wewnętrznych procedur bezpieczeństwa.

§ 20

Procedury podejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez osobę nieletnią (nie ukończyła 17 roku życia)

1. **Zasady ogólne interwencji**
   - Szkoła zapewnia bezpieczeństwo osobie pokrzywdzonej i rozdziela uczestników zdarzenia, jeżeli jest to potrzebne.
   - Ustala się podstawowe fakty w zakresie koniecznym do podjęcia działań wychowawczych i ochronnych.
   - Osoby uczestniczące w zdarzeniu otrzymują wsparcie adekwatne do potrzeb.
   - Rodzice lub opiekunowie są informowani w zakresie zgodnym z dobrem dziecka i bezpieczeństwem interwencji.
   - W przypadku zachowania mogącego stanowić czyn zabroniony albo poważnego zagrożenia szkoła podejmuje działania przewidziane prawem, w tym zawiadamia właściwy organ, jeżeli jest to wymagane.

- Szkoła może opracować plan działań naprawczych i wychowawczych dla ucznia, który dopuścił się krzywdzenia, z poszanowaniem bezpieczeństwa pokrzywdzonego.

2. **Procedura podejmowanej interwencji, gdy małoletni doznaje jednorazowo przemocy psychicznej od osoby nieletniej (np. poniżania, dyskryminacji, ośmieszania, krzyku, nieodpowiednich komentarzy itp.):**

- **Reakcja bezpośrednia i zabezpieczenie małoletnich**
  - **Interwencja:** Pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia natychmiast przerywa zachowanie przemocowe.
  - **Odseparowanie:** Rozdzielenie stron konfliktu i zapewnienie poszkodowanemu małoletniemu bezpiecznego miejsca oraz wsparcia emocjonalnego.
  - **Zabezpieczenie dowodów:** W przypadku przemocy psychicznej w formie cyfrowej (np. wiadomości, wpisy w mediach społecznościowych) – zabezpieczenie zrzutów ekranu.

- **Zgłoszenie incydentu**
  - Pracownik szkoły sporządza notatkę służbową z opisem zdarzenia (data, czas, miejsce, uczestnicy, świadkowie, przebieg).
  - Przekazanie notatki w dniu zdarzenia pedagogowi/psychologowi szkolnemu oraz dyrektorowi szkoły (lub osobie wyznaczonej jako Koordynator ds. Standardów Ochrony Małoletnich).

- **Rozpoznanie i rozmowy wyjaśniające**
  - **Rozmowa z małoletnim doznającym przemocy:** Przeprowadzana przez pedagoga lub psychologa w warunkach dyskrecji; ma na celu ustalenie przebiegu zdarzenia i oceny stanu emocjonalnego ucznia.
  - **Rozmowa z osobą nieletnią (sprawcą):** Wyjaśnienie niewłaściwości zachowania, uświadomienie konsekwencji i wpływu przemocy psychicznej na drugą osobę.
  - **Weryfikacja:** Ustalenie czy zdarzenie miało charakter wyłącznie jednorazowy i czy nie nosi znamion uporczywego nękania lub cyberprzemocy.

- **Zawiadomienie rodziców / opiekunów prawnych**
  - Wychowawca klasy lub pedagog niezwłocznie (najpóźniej do końca dnia zajęć) kontaktuje się telefonicznie lub osobiście z rodzicami/opiekunami prawnymi obu małoletnich.
  - Poinformowanie o przebiegu incydentu, podjętych krokach oraz planowanych działaniach wychowawczych.

- **Działania naprawcze i wspierające**
  - **Wobec małoletniego doznającego przemocy:**
    - Zaoferowanie objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły.
    - Ustalenie z uczniem i rodzicami sposobu reagowania w przypadku ponowienia sytuacji.
  - **Wobec osoby nieletniej:**
    - Zastosowanie środków wychowawczych przewidzianych w Statucie Szkoły (np. upomnienie, uwaga).
    - Zobowiązanie do zadośćuczynienia (np. przeproszenie poszkodowanego).
    - Przeprowadzenie rozmowy edukacyjnej dotyczącej szacunku, przeciwdziałania dyskryminacji i komunikacji bez przemocy.
- **Dokumentacja i monitorowanie**
  - Wpisanie zdarzenia do Rejestru Incydentów i Zgłoszeń w ramach Standardów Ochrony Małoletnich.
  - Monitorowanie relacji między uczniami przez wychowawcę klasy i pedagoga przez okres minimum 14 dni od zdarzenia.
  - W przypadku powtórzenia się zachowania lub braku refleksji ze strony osoby nieletniej, sprawa zostaje przekazana do dalszej eskalacji (kolejne kroki procedury ochrony małoletnich, w tym możliwość zawiadomienia Sądu Rodzinnego na podstawie Ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich).

3. **Procedura podejmowanej interwencji, gdy małoletni doznaje jednorazowo niskiej intensywności przemocy fizycznej od osoby nieletniej (np. popychania, szturchania itp.):**

- **Reakcja bezpośrednia i zapewnienie bezpieczeństwa**
  - **Interwencja na miejscu:** Pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia natychmiast przerywa akt przemocy i rozdziela uczniów.
  - **Zaopiekowanie się pokrzywdzonym:** Ocena stanu fizycznego i psychicznego dziecka. W razie potrzeby udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej lub skierowanie do pielęgniarki szkolnej.
  - **Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa:** Odprowadzenie pokrzywdzonego w bezpieczne, ustronne miejsce pod opiekę nauczyciela lub psychologa/pedagoga.
- **Zgłoszenie i ustalenie okoliczności**
  - Świadek zdarzenia niezwłocznie przekazuje informację wychowawcy klasy oraz pedagogowi lub psychologowi szkolnemu.

- Pedagog/psycholog lub wychowawca przeprowadza osobne rozmowy z pokrzywdzonym, nieletnim sprawcą oraz świadkami, ustalając przebieg i przyczyny zdarzenia.

- **Powiadomienie rodziców / opiekunów prawnych**
  - **Rodzice pokrzywdzonego:** Wychowawca lub pedagog kontaktuje się z nimi niezwłocznie telefonicznie, informując o zajściu, stanie małoletniego oraz podjętych krokach.
  - **Rodzice nieletniego sprawcy:** Wychowawca lub pedagog kontaktuje się z nimi telefonicznie, wzywając na spotkanie w celu omówienia zachowania dziecka i ustalenia działań wychowawczych.

- **Środki wychowawcze i wsparcie**
  - **Wobec nieletniego sprawcy:**
    - Przeprowadzenie rozmowy dyscyplinującej wyjaśniającej szkodliwość takiego zachowania.
    - Zastosowanie konsekwencji przewidzianych w Statucie Szkoły (np. uwaga w dzienniku, nagana wychowawcy).
    - Sporządzenie kontraktu zachowania (zobowiązanie do przeproszenia pokrzywdzonego i zaprzestania negatywnych zachowań).
  - **Wobec pokrzywdzonego:**
    - Zaoferowanie bieżącego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego na terenie szkoły.

- **Dokumentacja i monitoring**
  - Osoba prowadząca interwencję sporządza notatkę służbową ze zdarzenia (data, uczestnicy, przebieg, podjęte ustalenia) i przekazuje ją do Zespołu ds. Standardów Ochrony Małoletnich / Dyrektora.
  - Wychowawca prowadzi monitoring relacji między uczniami przez kolejne 14–30 dni.

- **Ścieżka eskalacyjna (w sytuacjach wyjątkowych)**
  - Jeżeli rodzice nieletniego sprawcy odmawiają współpracy ze szkołą, nie stawiają się na wezwania lub gdy u sprawcy dostrzega się szersze przejawy demoralizacji, Dyrektor Szkoły kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego (III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Siedlcach) na podstawie przepisów ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

4. **Procedura podejmowanej interwencji, gdy małoletni doznaje ze strony osoby nieletniej przemocy, która skutkuje uszczerbkiem na zdrowiu lub zagrożeniem życia:**

- **Reakcja natychmiastowa i zabezpieczenie medyczne**
  - **Przerwanie przemocy:** Nauczyciel lub pracownik szkoły znajdujący się w pobliżu natychmiast rozdziela strony i izoluje nieletniego sprawcę od pokrzywdzonego.
  - **Pomoc medyczna:** Jeśli zdrowie lub życie małoletniego jest zagrożone albo doszło do uszczerbku na zdrowiu, pracownik niezwłocznie udziela pierwszej pomocy przedmedycznej i wzywa Zespół Ratownictwa Medycznego (112, 999).
  - **Zapewnienie opieki:** Pokrzywdzony oraz nieletni sprawca zostają przydzieleni pod opiekę dwóch osobnych dorosłych pracowników szkoły (np. pedagoga, psychologa, nauczyciela), aby zapobiec dalszej eskalacji i zapewnić wsparcie emocjonalne.
  - **Ochrona miejsca zdarzenia:** Miejsce incydentu oraz ewentualne dowody (np. przedmioty użyte do spowodowania uszczerbku, nagrania z monitoringu) zostają zabezpieczone do czasu przybycia służb.
- **Zgłoszenie i zawiadomienie służb**
  - **Powiadomienie dyrekcji:** Osoba interweniująca niezwłocznie przekazuje informację dyrektorowi szkoły.
  - **Zawiadomienie Policji:** Dyrektor szkoły (lub wyznaczona osoba) natychmiast telefonicznie powiadamia Policję ze względu na znamiona czynu zabronionego oraz zagrożenie życia/zdrowia.
  - **Zawiadomienie Sądu Rodzinnego:** Dyrektor składa pisemne zawiadomienie do Sądu Rodzinnego i Nieletnich (III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Siedlcach) o popełnieniu przez osobę nieletnią czynu karalnego.
- **Powiadomienie opiekunów**
  - **Osoby odpowiedzialne:** Dyrektor lub pedagog/psycholog niezwłocznie telefonicznie kontaktuje się z rodzicami lub opiekunami prawnymi pokrzywdzonego małoletniego oraz nieletniego sprawcy.
  - **Osobne rozmowy:** Informacje przekazywane są rodzicom obu stron osobno, z zachowaniem poufności i wytycznych Policji co do dalszego postępowania.
- **Dokumentacja i dalsze wsparcie**
  - **Notatka służbowa:** Osoba będąca świadkiem/interweniująca sporządza szczegółową notatkę służbową z przebiegu zdarzenia (data, godzina, uczestnicy, świadkowie, opis obrażeń, podjęte działania, godziny powiadomień służb).

- **Pomoc psychologiczno-pedagogiczna:** Szkoła udziela natychmiastowego wsparcia psychologicznego pokrzywdzonemu, nieletniemu sprawcy oraz świadkom zdarzenia.
- **Plan wsparcia:** Zespół ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej opracowuje indywidualny Plan Wsparcia Małoletniego Pokrzywdzonego oraz podejmuje środki wychowawcze wobec nieletniego w granicach uprawnień szkoły, niezależnie od toczącego się postępowania sądowego.

5. **Procedura podejmowanej interwencji, gdy małoletni zostaje wykorzystany seksualnie przez innego małoletniego:**

- **Natychmiastowa reakcja i zabezpieczenie**
  - **Przerwanie zdarzenia i rozdzielenie:** Pracownik szkoły, który jest świadkiem lub uzyskuje informację o zdarzeniu, natychmiast odizolowuje małoletnich od siebie, dbając o dyskrecję.
  - **Wsparcie pokrzywdzonego:** Zapewnienie małoletniemu pokrzywdzonemu natychmiastowej opieki psychologa, pedagoga lub zaufanego nauczyciela. Nie wolno zadawać pytań sugerujących ani szczegółowo przesłuchiwać dziecka.
  - **Pomoc medyczna:** W przypadku obrażeń lub bezpośredniego zagrożenia zdrowia/życia należy niezwłocznie wezwać Pogotowie Ratunkowe (112) oraz Policję.
- **Powiadomienie dyrekcji i zabezpieczenie dowodów**
  - Pracownik niezwłocznie przekazuje zgłoszenie Dyrektorowi Szkoły.
  - Wstrzymuje się wszelkie próby bezpośredniej konfrontacji uczniów.
  - Zabezpiecza się ewentualne materiały dowodowe (np. wiadomości tekstowe, zdjęcia z monitoringu, treści z mediów społecznościowych) bez prowadzenia własnego śledztwa.
- **Powiadomienie rodziców lub opiekunów prawnych**
  - Dyrektor lub wyznaczony pracownik pilnie i osobno powiadamia rodziców/opiekunów prawnych pokrzywdzonego oraz rodziców/opiekunów nieletniego domniemanego sprawcy.
  - Podczas rozmów przedstawiane są fakty oraz podejmowane przez szkołę kroki prawne i opiekuńcze.
- **Zgłoszenie do organów ścigania i sądu**
  - **Zawiadomienie Policji i Sądu Rodzinnego:** Dyrektor szkoły ma prawny obowiązek niezwłocznie zawiadomić Sąd Rejonowy (III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w Siedlcach) oraz Policję o możliwości popełnienia czynu karalnego przez osobę nieletnią (zgodnie z Ustawą o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich).
    - Jeżeli zachodzi taka konieczność, przygotowywany jest wniosek o wgląd w sytuację rodzinną obu małoletnich.

- **Dokumentacja i plan wsparcia**
    - **Karta Interwencji:** Z przebiegu działań sporządza się pisemną notatkę/Kartę Interwencji (zawierającą datę, opis zgłoszenia, podjęte kroki oraz osoby powiadomione).
    - **Plan Pomocy:** Pedagodzy opracowują Plan pomocy małoletniemu pokrzywdzonemu (obejmujący stałe wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, ewentualną modyfikację planu lekcji czy dostosowanie warunków szkolnych).
    - **Środki wobec sprawcy:** Wobec nieletniego sprawcy stosuje się tymczasowe środki wychowawcze zapewniające bezpieczeństwo społeczności szkolnej (np. nauczanie indywidualne, rozdzielenie klas), oczekując na rozstrzygnięcie Sądu Rodzinnego.

§ 21

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego

1. **Zasady ogólne interwencji**
    - Jeżeli rodzic lub opiekun jest podejrzewany o krzywdzenie dziecka, szkoła nie prowadzi z nim „konfrontacji z dowodami”.
    - Informacje przekazywane rodzicowi ogranicza się do zakresu niezbędnego, z uwzględnieniem bezpieczeństwa dziecka oraz dobra postępowania.
    - Jeżeli zawiadomienie rodzica mogłoby narazić dziecko na dalszą krzywdę albo utrudnić interwencję, szkoła odstępuje od niezwłocznego przekazania informacji i postępuje zgodnie z właściwą procedurą.
    - Szkoła współpracuje z sądem opiekuńczym, Policją, prokuraturą, pomocą społeczną i innymi właściwymi instytucjami, jeżeli wymaga tego sytuacja.
2. **Procedura podejmowanej interwencji, gdy małoletni jest zaniedbany i istnieje ryzyko dysfunkcji rodziców/opiekunów prawnych:**
    - **Identyfikacja i dokumentacja sygnałów**
        - Pracownik szkoły (nauczyciel, wychowawca, personel obsługi), który zauważy objawy zaniedbania (np. brak higieny, głód, brak odzieży dostosowanej do pory roku, zaniedbania medyczne, chroniczną absencję), sporządza notatkę służbową.

- Notatka zawiera wyłącznie fakty (daty, konkretne obserwacje, stan psychofizyczny, wypowiedzi dziecka) i trafia niezwłocznie do pedagoga/psychologa szkolnego oraz dyrektora.

- **Analiza sytuacji przez zespół szkolny**
  - Wychowawca, pedagog i psycholog analizują dotychczasową sytuację dydaktyczną, emocjonalną i opiekuńczą ucznia.
  - Zostaje dokonana wstępna ocena czy problem wynika z bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców, ubóstwa, czy potencjalnych uzależnień lub celowego porzucenia obowiązków.

- **Interwencja i rozmowa z rodzicami / opiekunami prawnymi**
  - Dyrektor lub pedagog wzywa rodziców/opiekunów prawnych na rozmowę wyjaśniającą (ze spotkania sporządza się protokół).
  - Przedstawiane są niepokojące obserwacje bez postawy oskarżycielskiej oraz ustalany jest plan naprawczy (np. zobowiązanie do konsultacji lekarskich, objęcie dziecka pomocą psychologiczną, poprawa frekwencji).
  - Szkoła oferuje wsparcie i wskazuje możliwość skorzystania z pomocy instytucji zewnętrznych.

- **Współpraca z instytucjami wspierającymi**
  - W przypadku trudności materialnych lub bezradności opiekunów szkoła kieruje wniosek do Miejsko–Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (MGOPS) w Łosicach o wgląd w sytuację rodziny, objęcie jej opieką, przyznanie posiłków lub przydzielenie asystenta rodziny.
  - Uczeń zostaje objęty bezpośrednią pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły.

- **Działania formalno-prawne (w przypadku braku współpracy lub braku poprawy)**
  - Wniosek do Sądu Rodzinnego: Jeżeli rodzice odmawiają współpracy, unikają kontaktu, a zaniedbanie zagraża prawidłowemu rozwojowi lub zdrowiu dziecka, Dyrektor Szkoły składa do Sądu Rejonowego (III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Siedlcach) *wniosek o wgląd w sytuację opiekuńczą rodziny*.
  - Procedura „Niebieska Karta”: Jeżeli zaniedbanie nosi znamiona przemocy domowej (np. drastyczne zaniedbanie potrzeb życiowych lub zdrowotnych), uprawniony pracownik szkoły wypełnia formularz Niebieska Karta – A i przekazuje go do Zespołu Interdyscyplinarnego.

- **Monitorowanie sytuacji**
  - Wychowawca i pedagog prowadzą ciągłą obserwację dziecka, odnotowując wszelkie zmiany w jego wyglądzie i zachowaniu.
  - Dokumentacja sprawy gromadzona jest w poufnej teczce ucznia i przechowywana zgodnie z wymogami Standardów Ochrony Małoletnich.

3. **Procedura podejmowanej interwencji, gdy małoletni doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsów, popychania, szturchania) lub przemocy psychicznej w postaci krzyku, negatywnych komentarzy:**

- **Identyfikacja i zgłoszenie**
  - Każdy pracownik szkoły, który dostrzeże niepokojące sygnały (np. klaps, popychanie, krzyk, uszczypliwe komentarze) lub uzyska wiadomość od ucznia, sporządza notatkę służbową zawierającą opisy faktów, datę i czas zdarzenia.
  - Pracownik niezwłocznie przekazuje notatkę pedagogowi szkolnemu, psychologowi oraz dyrektorowi placówki.

- **Diagnoza sytuacji i rozmowa z małoletnim**
  - Pedagog lub psycholog szkolny przeprowadza dyskretną i wspierającą rozmowę z małoletnim w warunkach zapewniających pełne poczucie bezpieczeństwa.
  - Zespół dokonuje wstępnej oceny ryzyka oraz sprawdza, czy sytuacja ma charakter jednorazowy, czy stanowi element długotrwałego procesu.
  - Uczniowi zostaje udzielone natychmiastowe wsparcie emocjonalne i psychologiczne na terenie szkoły.

- **Spotkanie interwencyjne z rodzicami lub opiekunami**
  - Dyrektor wraz z pedagogiem i wychowawcą wzywają rodziców lub opiekunów prawnych na rozmowę wyjaśniającą.
  - Przedstawiciele szkoły przedstawiają zebrane fakty, przypominając o prawnym zakazie stosowania jakichkolwiek kar cielesnych i przemocy psychicznej (art. 96^1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego).
  - Ustala się zobowiązanie rodziców do natychmiastowego zaprzestania niedozwolonych zachowań oraz oferuje wsparcie (np. skierowanie do poradni psychologiczno-pedagogicznej lub na warsztaty umiejętności wychowawczych).
  - Z przebiegu spotkania sporządza się pisemny protokół ze szczegółowymi ustaleniami, podpisywany przez obie strony.

- **Monitoring i ewentualna eskalacja**

- Wychowawca oraz zespół psychologiczno-pedagogiczny obejmują dziecko dyskretnym monitoringiem przez okres co najmniej 30 dni.
- W przypadku odmowy współpracy ze strony rodziców, powtórzenia się niedozwolonych zachowań lub ujawnienia dalszych form krzywdzenia, szkoła niezwłocznie wszczyna procedurę „Niebieska Karta" oraz zawiadamia Sąd Rodzinny.

4. Procedura podejmowanej interwencji, gdy małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie (podejrzenia popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy):

♣ **Reakcja natychmiastowa i ratowanie życia (pierwsze minuty)**

- **Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego:** Osoba, która powzięła informację lub zaobserwowała ślady przemocy/objawy krzywdzenia, niezwłocznie odizolowuje dziecko od źródła zagrożenia i zapewnia mu opiekuńcze, bezpieczne otoczenie.
- **Konieczność udzielenia pomocy medycznej:**
  - Jeżeli stan zdrowia lub życia dziecka jest zagrożony (widoczne ciężkie obrażenia, ubytek na zdrowiu, stan szoku), pracownik natychmiast dzwoni pod numer alarmowy 112 (Pogotowie Ratunkowe / Policja).
  - Do czasu przybycia zespołu ratownictwa medycznego udziela się pierwszej pomocy przedmedycznej.
- **Niezwłoczne powiadomienie dyrekcji:** Pracownik natychmiast zawiadamia Dyrektora Szkoły (lub osobę wyznaczoną w *Standardach Ochrony Małoletnich*).

♣ **Ochrona dziecka przed rodzicem / opiekunem (Zasada bezpieczeństwa)**

- **Bezwzględny zakaz wydawania małoletniego rodzicom / opiekunom** – Jeśli istnieje uzasadnione podejrzenie, że sprawcą ciężkiego przestępstwa lub zagrożenia życia jest rodzic/opiekun prawny, dziecka pod żadnym pozorem nie wydaje się rodzicom/opiekunom, ani nie zawiadamia się ich o podjętych działaniach przed przybyciem Policji.
  - Małoletni pozostaje w szkole pod opieką psychologa, pedagoga szkolnego lub wyznaczonego, zaufanego nauczyciela.
  - W przypadku gdy rodzic/opiekun zjawia się w szkole i żąda wydania dziecka, szkoła odmawia i natychmiast wzywa Policję.

♣ **Zawiadomienie organów ścigania i instytucji zewnętrznych**

Dyrektor Szkoły (lub osoba przez niego upoważniona) podejmuje niezwłocznie następujące kroki prawne:

- **Zawiadomienie Policji / Prokuratury:**
  - Zgłoszenie telefoniczne na Policję (tel. 112 lub bezpośrednio do miejscowej jednostki) z żądaniem natychmiastowej interwencji i zabezpieczenia dziecka.
  - Sporządzenie i wysłanie pisemnego zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu do Prokuratury Rejonowej lub Policji (zgodnie z art. 304 § 2 Kodeksu postępowania karnego i art. 240 Kodeksu karnego).
- **Wniosek do Sądu Rodzinnego:**
  - Skierowanie pilnego wniosku do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodziny i podjęcie zabezpieczających zarządzeń opiekuńczych (np. umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w trybie zabezpieczenia).
- **Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty":**
  - Uprawniony pracownik szkoły (psycholog, pedagog lub wychowawca) wypełnia **Formularz A** procedury „Niebieskie Karty" i w ciągu 5 dni przekazuje go do Zespołu Interdyscyplinarnego (w sytuacjach zagrożenia zdrowia/życia – niezwłocznie).

♣ **Rozmowa z dzieckiem i dokumentowanie zdarzenia**

- **Zasady postępowania z małoletnim:**
  - **Nie przesłuchiwać dziecka:** Rozmowa ma mieć charakter wyłącznie wspierający. Należy unikać zadawania pytań sugerujących oraz dopytywania o drastyczne szczegóły (szczególnie w przypadku wykorzystania seksualnego), aby powtórnie nie traumatyzować małoletniego i nie zaburzyć materiału dowodowego dla sądu/prokuratury.
  - **Wsparcie emocjonalne:** Zapewnić dziecko, że dobrze zrobiło, mówiąc o problemie, oraz że jest w bezpiecznym miejscu i uzyska pomoc.
- **Dokumentacja:**
  - Osoba ujawniająca zdarzenie sporządza Notatkę służbową, która musi zawierać:
    - Datę i godzinę zgłoszenia/obserwacji.
    - Opis dostrzeżonych śladów na ciele dziecka (bez robienia zdjęć ciała bez zgody służb) lub zachowania wskazującego na traumę/wykorzystanie.
    - Cytaty wypowiedzi dziecka (słowo w słowo, bez interpretacji).
    - Informację o podjętych krokach (godzina wezwania służb, nazwiska funkcjonariuszy itp.).

♣ **Przekazanie małoletniego i dalszy bieg sprawy**

- **Przekazanie pod opiekę służb:**

- Dziecko zostaje przekazane wyłącznie zespołowi ratownictwa medycznego (jeśli wymaga hospitalizacji) lub Policji (w celu przeprowadzenia procedury zabezpieczenia dziecka na podstawie art. 12a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – np. przekazanie do rodziny zastępczej/placówki opiekuńczo-wychowawczej).
- Z momentu przekazania małoletniego sporządza się protokół/notatkę z danymi funkcjonariuszy lub ratowników.

- **Współpraca ze służbami:** Szkoła udostępnia dokumentację dotyczącą sytuacji dziecka na formalny wniosek Policji, Prokuratury lub Sądu.
- **Wsparcie psychologiczne dla grupy/klasy:** Jeśli sytuacja tego wymaga (np. nagłe zniknięcie dziecka z klasy, traumatyczne okoliczności), psycholog szkolny obejmuje opieką wspierającą pozostałych uczniów.

§ 22
Procedura interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej przez jego opiekunów zastępczych (zgodnie z wytycznymi gov.pl)

Kluczową specyfiką tej sytuacji jest fakt, że opiekunowie zastępczy są potencjalnymi sprawcami krzywdzenia. Wyklucza to tradycyjne wzywanie ich przez szkołę na rozmowę ostrzegawczą na początkowym etapie, aby nie narażać małoletniego na odwet lub próbę tuszowania śladów przez opiekunów.

1. Przebieg procedury

- **Rozpoznanie i bezpośrednie zabezpieczenie dziecka**
  - **Reakcja pierwszego kontaktu:** Nauczyciel lub pracownik szkoły, który dostrzegł ślady przemocy/zaniedbania lub przyjął zgłoszenie od dziecka, niezwłocznie zapewnia mu bezpieczne warunki i wsparcie emocjonalne.
  - **Izolacja od zagrożenia:** Małoletni zostaje odosobniony i otoczony opieką (np. przez psychologa lub pedagoga szkolnego).
  - **Tryb natychmiastowy (zagrożenie życia lub zdrowia):** Jeśli zdrowie lub życie dziecka jest bezpośrednio zagrożone, pracownik/dyrektor natychmiast wzywa Policję i/lub Pogotowie (tel. 112). Dziecko nie może zostać wydane opiekunom zastępczym do czasu przybycia służb.

- **Sporządzenie dokumentacji służbowej**

- Osoba, która ujawniła przypadek krzywdzenia, sporządza szczegółową notatkę służbową (zawierającą opisy faktów, zachowania dziecka, ew. obrażeń, dokładne cytaty z wypowiedzi dziecka oraz daty i godziny).
- Dokument przekazywany jest niezwłocznie dyrektorowi szkoły oraz szkolnemu koordynatorowi ds. Standardów Ochrony Małoletnich.

- **Zwołanie Szkolnego Zespołu Interwencyjnego**
  - Dyrektor zwołuje zespół (wychowawca, pedagog, psycholog, dyrekcja) w celu dokonania analizy sytuacji i opracowania planu wsparcia.
  - **Uwaga:** Zespół nie powiadamia opiekunów zastępczych o podejmowanych krokach prawnych, jeśli zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że mogłoby to zaszkodzić dziecku.

- **Powiadomienie organizatora pieczy zastępczej (PCPR)**
  - Szkoła ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) w Łosicach – organ nadzorujący funkcjonowanie danej rodziny zastępczej.
  - Powiadamia się bezpośrednio Koordynatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej przypisanego do dziecka/rodziny. Instytucja ta ma prawne możliwości podjęcia natychmiastowej weryfikacji i wdrożenia planu pomocy dziecku w trybie przepisów o pieczy zastępczej.

- **Równoległe kroki prawno-administracyjne**

  W zależności od wagi i charakteru czynu szkoła uruchamia odpowiednie ścieżki formalne:

Działanie	Sytuacja uzasadniająca	Adresat zgłoszenia
Procedura „Niebieska Karta”	Uzyskanie informacji lub podejrzenie stosowania przemocy domowej (fizycznej, psychicznej, ekonomicznej, zaniedbania).	Wypełnienie **Formularza A** i przesłanie go w ciągu 5 dni do **Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego**.
Wniosek o wgląd w sytuację rodziny	Podejrzenie nieprawidłowości opiekuńczych, zagrożenia dobra dziecka lub braku realizowania potrzeb.	**Sąd Rejonowy (III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Siedlcach)** – we wniosku zaznacza się, że małoletni przebywa w rodzinnej pieczy zastępczej.
Zawiadomienie o przestępstwie	Uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa (np. bicie, wykorzystywanie seksualne, znęcanie).	**Policja** lub **Prokuratura** (na podstawie art. 304 k.p.k.).

- **Pomoc wewnątrzszkolna i ciągły monitoring**
  - Dziecko zostaje objęte stałą pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły.
  - Całość przebiegu interwencji dokumentuje się w Karcie Interwencji (z zachowaniem szczególnych zasad poufności).
  - Szkoła ściśle współpracuje ze służbami (PCPR, Policja, Sąd Rodzinny, Zespół Interdyscyplinarny), udostępniając niezbędną dokumentację i obserwacje zachowania dziecka na terenie placówki.

6. **Podsumowanie instytucji, które należy powiadomić:**
   - PCPR oraz Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej (*obowiązkowo*).
   - Zespół Interdyscyplinarny (formularz Niebieska Karta – A).
   - Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich (wniosek o wgląd w sytuację).
   - Policja / Prokuratura (w przypadku przestępstwa lub zagrożenia życia/zdrowia).

§ 23
Zespół interwencyjny

1. W szczególnych przypadkach dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny.
2. Zespół interwencyjny i jego rola:
   - zebranie gruntownego wywiadu w obszarze sytuacji szkolnej i rodzinnej małoletniego na podstawie przeprowadzonych rozmów z małoletnim, gronem pedagogicznym, psychologiem oraz rodzicami/opiekunami prawnymi.
   - udokumentowanie zebranych informacji w postaci notatek służbowych i przedłożenie ich do zapoznania dyrektorowi szkoły. W notatce służbowej powinna być dokładnie opisana rozmowa z małoletnim, która będzie uwzględniać najważniejsze informacje, zwłaszcza określenia używane przez małoletniego. Opisane powinny być też uczucia jakie towarzyszą małoletniemu. W sporządzaniu dokumentacji w tym obszarze obowiązuje zasada pełnej rzetelności, ponieważ notatki mogą być dowodem w sądzie rodzinnym i w sprawie karnej.
   - sporządzenie planu pomocy małoletniemu, który jest adekwatny do zebranych informacji podczas wywiadu.
3. Zespół interwencyjny powołany w szkole przygotowuje plan pomocy małoletniemu, który obejmuje proces zapewnienia bezpieczeństwa małoletniego oraz opracowany projekt wsparcia uwzględniający specyfikę sytuacji.
4. Skład zespołu interwencyjnego:
   - dyrektor,

- wicedyrektor,
- pedagog szkolny,
- pedagog specjalny
- psycholog,
- wychowawca klasy małoletniego,
- pracownicy posiadający wiedzę na temat sytuacji w jakiej znalazł się małoletni.

5. Zespół interwencyjny ustala z rodzicami/opiekunami prawnymi plan pomocy małoletniemu, który określa sposoby powstrzymania przemocy wobec małoletniego, przeprowadzenie konsultacji z odpowiednimi specjalistami oraz ustala szczegółowy harmonogram korzystania ze wsparcia osób i instytucji wspierających rodzinę w obliczu stosowanej przemocy wobec małoletniego.

§ 24
Plan pomocy małoletniemu

1. Plan pomocy małoletniemu, który jest ofiarą przemocy ma charakter zindywidualizowany, jest dostosowany do wieku, rozwoju i sytuacji dziecka, przygotowywany w oparciu o konkretną sytuację. Realizowany jest przez powołany zespół interwencyjny lub przez wyznaczone osoby (psycholog, pedagog, pedagog specjalny).
2. Przykładowe czynności jakie należy podjąć w tym obszarze to:
   - podjęcie działań mających zapewnić bezpieczeństwo małoletniemu;
   - w szczególnych przypadkach należy przeprowadzić rozmowę interwencyjną z rodzicem/opiekunem prawnym, która polega na zapoznaniu rodzica/opiekuna z dowodami jednoznacznie świadczącymi o krzywdzeniu małoletniego. Rozmowa ta przeprowadzona jest wówczas, gdy wcześniejsze próby współpracy z rodzicem/opiekunem prawnym okazały się nieskuteczne, a zebrane informacje wskazują na zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego;
   - rozmowę dzielimy na następujące etapy:
     - przedstawienie faktów – informujemy rodzica/opiekuna lub sprawcę krzywdzenia małoletniego o zebranych informacjach w zakresie konkretnego zachowania rodzica/opiekuna i wskazujemy ich negatywny skutek dla małoletniego. Unikamy oskarżeń i obwiniania rodzica/opiekuna;
     - przedstawienie rodzicowi/opiekunowi prawnemu oceny sytuacji z punktu widzenia szkoły. Personel przeprowadzający rozmowę nie stawia diagnozy, a jedynie nazywa

problemy i kieruje do właściwego miejsca, w którym rodzic/opiekun otrzyma pomoc;

- w przypadku gdy krzywdzenie małoletniego przyjmuje poważne formy i szkoła zamierza powiadomić o tym fakcie inne instytucje (prokuraturę, sąd, policję, zespół interdyscyplinarny, ośrodek pomocy społecznej) należy poinformować o tym rodzica/opiekuna prawnego;

- objęcie małoletniego pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole w formie dostosowanej do jego potrzeb, w tym skierowanie do poradni specjalistycznej;
- poinformowanie rodzica/opiekuna prawnego o możliwości uzyskania pomocy oferowanej przez placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego;
- powiadomienie sądu rodzinnego o sytuacji małoletniego;
- objęcie rodziców/opiekunów prawnych pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń;
- skierowanie małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy małoletnim, jeżeli istnieje taka potrzeba;
- pomoc materialna w formie stypendium szkolnego/zasiłku szkolnego może być przyznana przez burmistrza miasta np. na wniosek dyrektora szkoły.

3. Plan nie zastępuje działań wymaganych od właściwych organów.
4. Realizacja planu jest monitorowana, a jego zakres może być zmieniany w zależności od sytuacji dziecka.
5. Plan może obejmować:
   - wsparcie psychologiczne;
   - pomoc pedagogiczną;
   - objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną;
   - dostosowanie wymagań edukacyjnych;
   - wsparcie pedagoga specjalnego;
   - objęcie ucznia monitoringiem wychowawcy;
   - współpracę z rodzicami;
   - współpracę z poradnią psychologiczno-pedagogiczną;
   - współpracę z ośrodkiem pomocy społecznej;
   - współpracę z Policją;
   - współpracę z sądem;
   - współpracę z organizacjami wspierającymi dzieci.

Rozdział V
Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego

§ 25

1. W przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego dyrektor szkoły składa zawiadomienie do organów ścigania. Zawiadomienie składane jest na podstawie uzyskanych informacji oraz materiałów zebranych przez zespół interwencyjny powołany w szkole.
2. W sytuacji, gdy dyrektor szkoły ma podejrzenie co do sposobu wykonywania przez rodziców władzy rodzicielskiej, która obejmuje w szczególności obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad małoletnim i majątkiem małoletniego oraz do wychowania małoletniego z poszanowaniem jego godności i praw oraz powinna być wykonywana tak, jak tego wymaga dobro małoletniego i interes społeczny ma obowiązek zawiadomienia sądu o naruszeniu przez rodziców sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej.
3. W przypadku gdy szkoła w związku z prowadzoną działalnością weszła w posiadanie informacji o popełnieniu przestępstwa w stosunku do małoletniego, jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym Prokuraturę lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

Art. 22c ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich wymaga określenia procedur i osób odpowiedzialnych za zawiadomienia o podejrzeniu przestępstwa oraz zawiadomienia sądu opiekuńczego.

Sytuacja	Osoba odpowiedzialna	Działanie
podejrzenie przestępstwa	Dyrektor	zawiadomienie organów ścigania
zagrożenie dobra dziecka	Dyrektor	zawiadomienie sądu
przemoc domowa	osoba upoważniona	„Niebieska Karta”
nagłe zagrożenie życia/zdrowia	każdy pracownik	natychmiastowe działania ratunkowe + odpowiednie służby

§ 26

Zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa

1. Za organizację zawiadomień odpowiada dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona.
2. Jeżeli okoliczności wskazują na podejrzenie popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, szkoła podejmuje działania zgodnie z obowiązkami wynikającymi z prawa.
3. Zawiadomienie powinno zawierać informacje niezbędne do oceny sprawy i być sporządzone na podstawie znanych szkole faktów.
4. Szkoła nie zastępuje organów ścigania w ustalaniu sprawcy ani w przeprowadzaniu postępowania dowodowego.

§ 27

Zawiadomienie sądu opiekuńczego

1. Jeżeli dobro małoletniego jest zagrożone i sytuacja wymaga ingerencji sądu opiekuńczego, dyrektor podejmuje działania w celu zawiadomienia właściwego sądu.
2. Przed zawiadomieniem szkoła gromadzi niezbędne informacje i dokumentuje podjęte działania, z zachowaniem zasady minimalizacji danych.
3. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia priorytetem jest natychmiastowe zabezpieczenie dziecka i zawiadomienie właściwych służb.

Rozdział VI

Procedury i osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury "Niebieskie Karty" oraz obowiązki szkoły w tym obszarze

§ 28

Procedura „Niebieskie Karty” w szkole

1. Wszczęcie procedury (Formularz „Niebieska Karta – A”)
   - Szkoła ma obowiązek zareagować i wszcząć procedurę w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej wobec małoletniego lub zgłoszenia dokonanego przez świadka.
   - Formularz „Niebieska Karta – A” wypełnia osoba upoważniona przez dyrektora szkoły (wychowawca klasy, nauczyciel znający sytuację ucznia, pedagog, psycholog lub terapeuta), co formalnie rozpoczyna procedurę.
     Uwaga: Formularz NK – A znajduje się w Załącznikach do SOM.
   - Osoba wszczynająca procedurę podejmuje natychmiastowe działania interwencyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa małoletniemu doznającemu przemocy.

2. Przekazanie Formularza „Niebieska Karta – B”
   - Formularz B przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu małoletniego.
     Uwaga: Formularz NK – B znajduje się w Załącznikach do SOM.
   - Jeżeli istnieje podejrzenie, że sprawcami przemocy są rodzice lub opiekunowie, formularz przekazuje się najbliższej pełnoletniej osobie lub innej dorosłej osobie wskazanej przez małoletniego (§ 6 ust. 2 w zw. z § 5 ust. 3 rozporządzenia).
3. Przekazanie dokumentacji do Zespołu Interdyscyplinarnego
   - Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” przekazuje się do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni od dnia wszczęcia procedury.
4. Przechowywanie dokumentacji i poufność
   - Kopia wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” oraz dokumentacja z podjętych działań pozostają w szkole.
   - Szkoła dokumentuje wszystkie czynności i przechowuje dokumentację w sposób zapewniający pełną ochronę danych i poufność.
5. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym
   - Przedstawiciel szkoły wyznaczony przez dyrektora – pedagog szkolny bierze czynny udział w pracach grupy diagnostyczno-pomocowej utworzonej przez Zespół Interdyscyplinarny.
   - Celem współpracy jest stworzenie indywidualnego planu pomocy oraz stałe monitorowanie sytuacji małoletniego i jego rodziny.
6. Podstawa prawna
   - Szkoła realizuje procedurę na podstawie *Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej* oraz *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

§ 29

Obowiązki szkoły w ramach procedury „Niebieskie Karty”

1. Diagnozowanie sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, w tym w szczególności osoby małoletniej.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku oraz podjęcie niezbędnych działań interwencyjnych.
3. Udzielanie kompleksowych informacji:

- o możliwościach uzyskania pomocy (w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej) oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą domową;
- o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową;
- rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia dla rodziny, w tym o formach pomocy małoletnim świadczonych przez wyspecjalizowane podmioty.

4. Niezwłoczne organizowanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową.
5. Prowadzenie rozmów z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, na temat konsekwencji stosowania przemocy oraz informowanie ich o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych.
6. Zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej adekwatnej do rozpoznanych potrzeb.
7. Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym oraz grupą diagnostyczno-pomocową.
8. Przekazywanie informacji w zakresie wymaganym przepisami prawa.
9. Dokumentowanie podjętych czynności oraz należyte zabezpieczenie zgromadzonej dokumentacji.

Rozdział VII

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

§ 30

Osoba odpowiedzialna za przygotowanie personelu

1. Dyrektor wyznacza osobę odpowiedzialną za koordynowanie przygotowania personelu do stosowania standardów.
2. Kompetencje osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów nie wymagają wiedzy specjalistycznej, jednakże wymagają pełnej znajomości przyjętych w szkole standardów ochrony małoletnich oraz stosowania ich w praktyce.
3. Osoba odpowiedzialna powinna znać standardy, procedury interwencji, zasady ochrony danych, zasady reagowania na cyberprzemoc oraz podstawowe zasady rozpoznawania przemocy i czynników ryzyka.

4. W przypadku pielęgniarki szkolnej wymagana jest podstawowa wiedza z zakresu rozpoznawania fizycznych symptomów krzywdzenia małoletnich.
5. W przypadku psychologa wymagana jest podstawowa wiedza z zakresu emocjonalnych symptomów krzywdzenia.

§ 31
Szkolenia personelu

1. Każdy pracownik szkoły uczestniczy w szkoleniu dotyczącym ochrony małoletnich.
2. Szkolenia i instruktaże z zakresu stosowania Standardów Ochrony Małoletnich przeprowadzane są dla całego personelu szkoły przed rozpoczęciem pracy oraz nie rzadziej niż raz na dwa lata.
3. Szkolenie dodatkowe odbywa się po każdej istotnej zmianie standardów lub przepisów.
4. Udział w szkoleniach i zapoznanie się ze Standardami jest dokumentowane w pisemnym Wykazie osób zapoznanych ze Standardami Ochrony Małoletnich.
5. Szkolenia obejmują w szczególności:
   - obowiązujące przepisy prawa w zakresie ochrony małoletnich,
   - wdrożenie i stosowanie standardów ochrony małoletnich,
   - rozpoznawanie symptomów i oznak krzywdzenia oraz czynników ryzyka,
   - zasady bezpiecznych relacji: personel–dziecko oraz dziecko–dziecko,
   - procedurę przyjmowania zgłoszeń i zasady prowadzenia interwencji.
   - interwencję w przypadku przemocy domowej oraz procedurę „Niebieskie karty”,
   - zasady prowadzenia rozmowy z dzieckiem i zapobieganie wtórnej wiktymizacji,
   - bezpieczeństwo cyfrowe: cyberprzemoc, grooming, sexting oraz ochrona wizerunku.
   - ochronę danych osobowych oraz zasady dokumentowania i przechowywania informacji,
   - zasady komunikacji i wsparcia uczniów z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Rozdział VIII

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

§ 32

Udostępnianie standardów

1. Szkoła udostępnia wdrożone standardy ochrony małoletnich na swojej stronie internetowej w zakładce standardy ochrony małoletnich w wersji pełnej i skróconej oraz wywiesza na tablicy ogłoszeń na terenie szkoły (hol główny na piętrze) w wersji skróconej przeznaczonej dla małoletnich.
2. Pełna wersja Standardów Ochrony Małoletnich jest dostępna w gabinecie dyrektora szkoły i pedagoga (skoroszyt szkolny).
3. Wychowawca klasy jest zobowiązany do zapoznania uczniów z przyjętymi Standardami Ochrony Małoletnich w wersji uproszczonej stanowiącej Załącznik nr 1 do niniejszych Standardów podczas godziny wychowawczej na początku każdego roku szkolnego oraz po każdej istotnej zmianie standardów.
4. Nowo przyjęty uczeń otrzymuje informację o standardach w sposób dostosowany do jego wieku.
5. Wersja skrócona sporządzona jest w języku zrozumiałym dla małoletnich, z uwzględnieniem form ułatwionego odbioru dla uczniów z niepełnosprawnościami i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Rozdział IX

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielanie mu wsparcia

§ 33

Osoby przyjmujące zgłoszenia

1. Wykaz osób odpowiedzialnych za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu:
   - dyrektor szkoły,
   - wicedyrektor,
   - psycholog,
   - pedagog szkolny,
   - pedagog specjalny,

- wychowawcy klas,
- nauczyciele.

2. Poza osobami wskazanymi w pkt 1 osobą przyjmującą zgłoszenie może być każda osoba z personelu szkoły, do której małoletni zwróci się o pomoc.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1 i 2 wypełnia Kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich stanowiącą załącznik nr 4 do niniejszego dokumentu oraz niezwłocznie przekazuje ją do dyrektora szkoły.
4. Osoba przyjmująca zgłoszenie nie odsyła dziecka bez wskazania osoby, która przejmie sprawę.
5. Osoba przyjmująca zgłoszenie zapewnia dziecku poczucie bezpieczeństwa, wysłuchuje go i przekazuje informację zgodnie z procedurą.

§ 34
Zasady udzielania wsparcia

1. Wsparcie może obejmować pomoc psychologiczno-pedagogiczną, rozmowę wspierającą, zapewnienie bezpiecznego miejsca, kontakt z właściwymi instytucjami oraz plan wsparcia.
2. Zakres wsparcia ustala się indywidualnie.
3. Małoletni otrzymuje informację o dostępnych formach pomocy w sposób dostosowany do wieku.
4. Szkoła monitoruje sytuację dziecka po interwencji, jeżeli jest to potrzebne.

Rozdział X
Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

§ 35
Dokumentowanie

1. Zdarzenia dotyczące ujawnionych bądź zgłoszonych incydentów lub zdarzeń, które zagrażają dobru małoletniego dokumentowane są na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej autor opatruje podpisem własnoręcznym. W ramach prowadzonych czynności sporządza się:
   - notatki służbowe,
   - raporty,
   - Kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich,

- Kartę interwencji,
- plan wsparcia, pomocy,
- inne dokumenty wymagane przepisami.

2. Dokumentacja powinna zawierać datę, opis faktów, podjęte działania, osoby odpowiedzialne i – w zakresie koniecznym – informacje o dalszym postępowaniu.
3. Nie zapisuje się ocen, diagnoz ani informacji niepotrzebnych do realizacji celu interwencji.

§ 36

Przechowywanie i dostęp

1. Dokumentację przechowuje dyrektor lub osoba przez niego upoważniona w sposób zapewniający poufność, integralność i dostępność wyłącznie dla osób uprawnionych.
2. Okres przechowywania dokumentacji ustala się zgodnie z przepisami prawa, instrukcją kancelaryjną, zasadami archiwizacji oraz polityką ochrony danych obowiązującą w szkole.
3. Jeżeli dokumentację sporządza się elektronicznie, zabezpiecza się ją przed dostępem osób nieuprawnionych.
4. Dokumentacji nie udostępnia się osobom nieuprawnionym.
5. Przekazanie dokumentacji organom zewnętrznym odbywa się na podstawie przepisów prawa lub prawidłowego żądania uprawnionego organu.

Rozdział XI

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

§ 37

Zachowania niedozwolone w relacji uczeń-uczeń

Zachowania niedozwolone w relacjach pomiędzy małoletnimi obejmują zjawiska, mające na celu spowodowanie bólu i cierpienia zarówno fizycznego, jak i psychicznego u drugiej osoby, m.in.:

1. agresja i przemoc fizyczna

- bójki pomiędzy małoletnimi,
- uderzanie, kopanie, policzkowanie, opluwanie,
- wszelkie inne działania powodujące fizyczny ból lub naruszające nietykalność cielesną,

2. agresja i przemoc słowna oraz niewerbalna

- używanie wulgarnych słów i obraźliwych żartów,

- czynienie obraźliwych i poniżających uwag,
- pokazywanie obraźliwych lub wulgarnych gestów,

3. agresja i przemoc psychiczna oraz relacyjna

- wykorzystywanie przewagi (fizycznej, wiekowej lub społecznej) do zastraszania, przymuszania i grożenia,
- szantaż oraz stalking (uporczywe nękanie, śledzenie),
- przemoc relacyjna: wykluczenie z grupy, celowe ignorowanie i izolowanie,
- rozpowszechnianie prywatnych informacji, sekretów czy plotek w celu ośmieszenia,

4. cyberprzemoc (przemoc w sieci i mediach elektronicznych)

- publikowanie poniżających lub ośmieszających filmów, zdjęć, postów i komentarzy,
- podszywanie się pod inne osoby oraz włamanie na czyjeś konto społecznościowe,
- prześladowanie, zastraszanie i nękanie za pomocą sieci Internet, telefonu, wiadomości sms itp.,
- publikowanie materiałów intymnych w sieci,

5. przemoc na tle dyskryminacyjnym

- przemoc, szykanowanie, ośmieszanie lub wykluczenie dziecka z powodu niepełnosprawności bądź specjalnych potrzeb edukacyjnych,

6. zachowania naruszające intymność i granice seksualne

- niechciane nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej,
- rejestrowanie, posiadanie lub rozpowszechnianie materiałów intymnych dotyczących małoletniego.

§ 38

Bezpieczne relacje między małoletnimi

1. Uczniowie odnoszą się do siebie z szacunkiem i respektują granice innych osób.
2. Zabroniona jest przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, słowna i relacyjna.
3. Zabronione są bójki, bicie, kopanie, opluwanie, popychanie, zastraszanie, groźby, wymuszanie, wyśmiewanie, poniżanie i rozpowszechnianie obraźliwych treści.
4. Zabronione jest wykluczanie, celowe izolowanie, szantażowanie i naruszanie prywatności.
5. Cyberprzemoc obejmuje w szczególności publikowanie zdjęć lub filmów bez uprawnienia, podszywanie się, włamanie na konto, nękanie, groźby, rozpowszechnianie materiałów intymnych i ujawnianie danych.
6. Uczniowie są zachęcani do zgłaszania przemocy dorosłemu, któremu ufają.

Rozdział XII

Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania małoletniego

§ 39

1. **Reakcja bezpośrednia i zapewnienie bezpieczeństwa**

   Pracownik szkoły będący świadkiem agresywnego zachowania małoletniego jest zobowiązany do natychmiastowego podjęcia następujących działań:

   - bezzwłocznie reaguje słownie i podejmuje kroki zmierzające do przerwania zachowania agresywnego,
   - oddziela uczestników zdarzenia i izoluje małoletniego zachowującego się agresywnie, dbając o bezpieczeństwo własne oraz pozostałych uczniów,
   - w razie potrzeby wzywa pomoc (innego pracownika szkoły, pedagoga lub psychologa),
   - udziela pierwszej pomocy lub organizuje pomoc medyczną pokrzywdzonemu małoletniemu, jeżeli zachodzi taka potrzeba,
   - zapewnia bezpieczeństwo pozostałym małoletnim przebywającym w miejscu zdarzenia.

2. **Ustalenie okoliczności i działania doraźne**

   - Po ustaniu bezpośredniego zagrożenia ustalane są podstawowe okoliczności zdarzenia, dbając o to, by nie prowadzić wielokrotnych przesłuchań dzieci.
   - Pracownik lub wychowawca przeprowadza rozmowę ze stronami konfliktu, wskazując na niestosowność ich zachowania.
   - O zdarzeniu zostaje poinformowany wychowawca klasy.
   - Szkoła może zastosować wobec małoletniego działania wychowawcze, edukacyjne i naprawcze przewidziane w statucie szkoły.

3. **Powiadomienie rodziców / opiekunów prawnych**

   - Wychowawca informuje rodziców/opiekunów prawnych małoletnich o zdarzeniu w zakresie odpowiednim do sytuacji.
   - Zaleca rodzicom/opiekunom prawnym małoletniego agresywnego przeprowadzenie z nim rozmowy dotyczącej nieakceptowalnego zachowania w szkole.

4. **Działania diagnostyczne i wsparcie psychologiczno-pedagogiczne**

   - W przypadku powtarzającej się agresji szkoła analizuje jej przyczyny oraz organizuje adekwatne wsparcie, w tym pomoc psychologiczno-pedagogiczną.

- W przypadku braku poprawy wychowawca kieruje pisemne zaproszenie (np. za pośrednictwem dziennika elektronicznego) do rodzica/opiekuna prawnego na spotkanie w szkole.
- Podczas spotkania:
  - Wychowawca omawia z rodzicem/opiekunem prawnym kwestie dotyczące rozwoju emocjonalnego, społecznego, intelektualnego i kulturalnego małoletniego.
  - Na wniosek wychowawcy w rozmowie uczestniczy psycholog, który dokonuje oceny funkcjonowania dziecka w zakresie swoich kompetencji i rekomenduje odpowiednie formy wsparcia.
  - W przypadku braku zmiany zachowania psycholog przeprowadza rozmowę z małoletnim w obecności jego rodziców/opiekunów prawnych.

5. Interwencja Policji i procedury prawne

- Samo powtarzające się zachowanie agresywne nie oznacza automatycznie konieczności interwencji Policji.
- Policję lub inne służby wzywa się w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa, gdy zachowanie małoletniego może stanowić czyn zabroniony lub gdy jest to wymagane przepisami prawa. Decyzję o wezwaniu służb podejmuje Dyrektor Szkoły.
- Jeżeli małoletni w dalszym ciągu stanowi realne zagrożenie dla siebie lub innych, powołany zespół interwencyjny może wystąpić z wnioskiem do Dyrektora Szkoły o skierowanie sprawy do sądu rejonowego (wydziału rodzinnego i nieletnich) w celu zastosowania środków wychowawczych zapobiegających demoralizacji.

Rozdział XIII
Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

§ 40

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet powiązane są z zapisami Wytycznych ds. ochrony dzieci w Internecie (gov.pl) oraz obwarowane następującymi regułami:

1. Małoletni powinien być świadomy cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania swojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także podejmowanych przez siebie działań w Internecie. Obszar ten obejmuje:
   - lajkowanie określonych stron,

- korzystanie z aplikacji randkowych, na których może spotkać dorosłych oraz innych małoletnich,
- obserwowanie określonych stron lub osób w mediach społecznościowych,
- właściwe ustawienia prywatności posiadanych kont.

2. Małoletni nie powinien ufać osobom poznanym za pośrednictwem Internetu.
3. Małoletni nie powinien spotykać się z osobami poznanymi przez Internet. O każdej propozycji spotkania od nieznanych osób w Internecie małoletni powinien poinformować niezwłocznie rodziców/opiekunów prawnych.
4. Małoletni nie powinien przekazywać swoich danych osobowych nieznanym osobom w Internecie.
5. Używane komunikatory internetowe powinny służyć małoletniemu jedynie do kontaktów ze znajomymi.
6. Małoletni powinni być świadomi, z jakimi skutkami wiąże się hejt w Internecie.

§ 41
Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych

1. Urządzenia elektroniczne przynoszone przez uczniów do szkoły mogą być wykorzystywane podczas zajęć dydaktycznych wyłącznie za zgodą nauczyciela i pod jego bezpośrednim nadzorem.
2. Uczniowie na czas zajęć dydaktycznych umieszczają telefony w specjalnych skrzyneczkach, znajdujących się w salach, co dokładnie reguluje statut szkoły.
3. Zakazane jest nagrywanie, fotografowanie lub rozpowszechnianie wizerunku, głosu lub prywatnych informacji innych osób bez odpowiedniej podstawy i uprawnienia.
4. Zakazane jest publikowanie materiałów ośmieszających, poniżających, seksualizujących lub zagrażających innym osobom.
   Uczniowie nie udostępniają haseł, kodów dostępu ani danych logowania.
5. Podejrzenie cyberprzemocy lub kontaktu o charakterze groomingowym należy niezwłocznie zgłosić dorosłemu.
6. Szkoła stosuje zasady korzystania z urządzeń również podczas wycieczek i innych wydarzeń szkolnych.
7. W przypadku naruszenia zasad szkoła stosuje działania wychowawcze zgodne ze statutem, a jeżeli zachowanie może stanowić czyn zabroniony – podejmuje działania przewidziane prawem.

Rozdział XIV

Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

§ 42

Bezpieczny dostęp do Internetu

1. W przypadku gdy szkoła zapewnia małoletnim dostęp do Internetu, jest zobowiązana do zapewnienia bezpiecznego korzystania z sieci, aby wyeliminować ryzyko skrzywdzenia lub wykorzystania małoletniego.
2. Strony internetowe zawierające treści pornograficzne, hazardowe, promujące przemoc, samookaleczenia oraz mowę nienawiści są zablokowane na poziomie infrastruktury sieciowej szkoły.
3. Dostęp małoletnich do Internetu w szkole podlega nadzorowi, aby zapobiegać podejmowaniu przez nich działań zabronionych lub szkodliwych za pośrednictwem sieci szkolnej.
4. Małoletni korzystający w szkole z Internetu podlegają ciągłej edukacji w zakresie bezpiecznego korzystania z sieci (zgodnie z wytycznymi gov.pl).
5. Sieć internetowa udostępniana małoletnim jest zabezpieczona stale aktualizowanym oprogramowaniem obejmującym:
   - filtrowanie treści internetowych,
   - monitoring korzystania ze stron WWW,
   - ochronę antywirusową,
   - ochronę antyspamową,
   - zaporę sieciową (firewall).
6. Administrator sieci lub nauczyciel informatyki, z upoważnienia Dyrektora szkoły, przeprowadza regularne kontrole urządzeń z dostępem do Internetu pod kątem niebezpiecznych treści. W przypadku potwierdzenia naruszenia prawa lub zasad współżycia społecznego należy ustalić źródło takich treści oraz niezwłocznie przekazać pisemną informację Dyrektorowi szkoły.
7. W przypadkach, o których mowa w ust. 6, pedagog, psycholog lub inna osoba upoważniona przez Dyrektora szkoły przeprowadza z małoletnim rozmowę na temat bezpieczeństwa w sieci. Niedopuszczalne jest zatajanie zachowań małoletnich wyczerpujących znamiona przestępstwa.

8. W przypadku wystąpienia zagrożenia dla bezpieczeństwa małoletniego w Internecie (np. cyberprzemoc, grooming, sexting) należy niezwłocznie zabezpieczyć dowody elektroniczne (np. zrzuty ekranu, wiadomości) i podjąć działania interwencyjne przewidziane w niniejszych Standardach.
9. Administrator sieci lub osoba wyznaczona przez Dyrektora szkoły prowadzi okresowe sprawdzenia bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych.
10. Monitoring techniczny sieci odbywa się wyłącznie w zakresie zgodnym z przepisami prawa i niezbędnym do zapewnienia bezpieczeństwa.
11. Dostęp do logów, danych technicznych oraz kont administratorów mają wyłącznie osoby do tego formalnie upoważnione.

§ 43
Reakcja na treści szkodliwe i zagrożenia online

1. Do treści i zagrożeń wymagających reakcji należą w szczególności: pornografia, przemoc, treści zachęcające do samookaleczeń, nienawiści lub przestępstw, grooming, sexting, cyberprzemoc, szantaż i rozpowszechnianie materiałów intymnych.
2. Po otrzymaniu zgłoszenia szkoła zabezpiecza dostępne dowody, o ile jest to możliwe bez narażania dziecka.
3. Nie należy przekazywać dalej niedozwolonych materiałów, zwłaszcza materiałów seksualnych przedstawiających małoletnich.
4. Szkoła zapewnia dziecku wsparcie i podejmuje działania zgodnie z procedurą interwencyjną.
5. Jeżeli zachowanie może stanowić przestępstwo lub inne naruszenie prawa, szkoła zawiadamia właściwy organ, zgodnie z obowiązkiem prawnym.

Rozdział XV
Ochrona danych osobowych i wizerunku małoletniego

§ 44
Ochrona danych osobowych

1. Podstawy prawne i zasady ogólne

- Dane osobowe małoletnich w I Liceum Ogólnokształcącym w Łosicach są chronione na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO),

Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz innych przepisów szczególnych.

- W przypadkach przewidzianych prawem szkoła dysponuje zgodą rodziców lub opiekunów prawnych na przetwarzanie danych małoletniego (art. 7 RODO).
- Personel przetwarza dane osobowe uczniów zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz przyjętą w szkole Polityką ochrony danych osobowych.
- Zgodnie z Polityką ochrony danych osobowych dyrektor placówki:
  - nadaje personelowi formalne upoważnienia do przetwarzania danych osobowych,
  - odbiera od pracowników oświadczenia o zachowaniu tajemnicy danych osobowych,
  - zapewnia personelowi dostęp do szkoleń z zakresu ochrony danych osobowych.

2. Zasady bezpieczeństwa i praca personelu

- Personel przetwarza wyłącznie dane niezbędne do wykonywania swoich obowiązków służbowych.
- Dokumentacja dotycząca interwencji jest dostępna wyłącznie osobom do tego uprawnionym.
- Dane dotyczące interwencji nie mogą być przesyłane za pośrednictwem prywatnych komunikatorów ani przechowywane na prywatnych urządzeniach (chyba, że dopuszcza to polityka bezpieczeństwa szkoły).

3. Obsługa incydentów

- Wszelkie incydenty związane z naruszeniem ochrony danych osobowych należy zgłaszać zgodnie z wewnętrzną procedurą ochrony danych obowiązującą w szkole.

§ 45
Wizerunek małoletniego

1. Podstawy prawne i odpowiedzialność

- Dyrektor szkoły odpowiada za zapewnienie ochrony wizerunku małoletnich uczniów.
- Ochrona wizerunku wynika z przepisów RODO (art. 4 pkt 1 – wizerunek jako dana osobowa), Kodeksu cywilnego oraz Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

2. Zasady uzyskiwania i wycofywania zgód

- Zgoda na przetwarzanie danych osobowych (art. 7 RODO) oraz zgoda na rozpowszechnianie wizerunku (art. 81 ust. 1 Ustawy o prawie autorskim) to odrębne kwestie wymagające osobnej podstawy prawnej i dokumentacji.

- Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku może być w każdym czasie cofnięta bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na jej podstawie.
- Zgoda na publikację musi jednoznacznie określać cel oraz konkretne miejsca rozpowszechniania (np. strona WWW, szkolne media społecznościowe, gablota ścienna, materiały prasowe).
- Procedura odwołania zgody przebiega zgodnie z zasadami przyjętymi w danej placówce.

3. **Wyjątki od obowiązku uzyskania zgody**
   - Zgoda na rozpowszechnianie nie jest wymagana, gdy wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół większej całości – np. zgromadzenia, krajobrazu czy imprezy publicznej (art. 81 ust. 2 pkt 2 Ustawy o prawie autorskim).
4. **Obowiązki personelu i uczestników wydarzeń**
   - Pracownicy nie mogą publikować zdjęć ani nagrań z udziałem uczniów na swoich prywatnych profilach w mediach społecznościowych.
   - Przed uroczystościami szkolnymi dyrektor informuje uczestników o zasadach fotografowania. Publikowanie zdjęć lub filmów przedstawiających inne dzieci na prywatnych portalach wymaga uprzedniej zgody ich rodziców lub opiekunów prawnych.

Rozdział XVI
Procedura weryfikacji przyszłego personelu

§ 46
Weryfikacja osób przed dopuszczeniem do działalności

1. Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem jej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, poradnictwem psychologicznym, rozwojem duchowym, sportem, realizacją zainteresowań lub opieką nad małoletnimi, Dyrektor Szkoły wykonuje obowiązki weryfikacji pracowników w RSPTS i KRK, której podstawą jest ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) uwzględniająca nowelizację z dnia 28 lipca 2023 r. oraz przepisów zmieniających, w tym ustawy z dnia 5 sierpnia 2025 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich oraz niektórych innych ustaw.

2. W ramach procedury weryfikacyjnej przed nawiązaniem stosunku pracy lub dopuszczeniem do działalności Dyrektor Szkoły:
   - uzyskuje informację z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (RSPTS) w zakresie wymaganym przepisami oraz sprawdza, czy dane osoby są zamieszczone w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie;
   - odbiera od osoby dopuszczanej do działalności informację z Krajowego Rejestru Karnego (KRK) w zakresie wskazanym w ustawie (obejmującym w szczególności przestępstwa określone w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, lub odpowiadających im czynów zabronionych wg prawa obcego), chyba że zastosowanie ma ustawowy wyjątek;
   - od osób posiadających obywatelstwo innego państwa lub mających historię zamieszkania za granicą odbiera dokumenty i oświadczenia wymagane przez art. 21 ustawy, w tym:
     - informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi,
     - oświadczenie o państwie lub państwach, w których osoba zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat (innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa), wraz z informacją z rejestrów karnych tych państw;
   - jeżeli prawo danego państwa nie przewiduje wydawania informacji z rejestru karnego albo rejestr taki nie jest prowadzony, stosuje i odbiera odpowiednie oświadczenia wymagane przez ustawę;
   - w przypadkach określonych w ustawie odbiera oświadczenie o niekaralności oraz o braku orzeczonych zakazów pracy z dziećmi.
3. Oświadczenia składane pod rygorem odpowiedzialności karnej zawierają ustawową klauzulę o treści: *„Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia"*.
4. Zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 5 sierpnia 2025 r., Dyrektor Szkoły weryfikuje również ewentualne zwolnienia lub ułatwienia proceduralne przewidziane ustawowo dla określonych kategorii osób dopuszczanych do kontaktu z dziećmi pod nadzorem kadry pedagogicznej, przy jednoczesnym zachowaniu wymogu dbałości o pełne bezpieczeństwo małoletnich.

5. Obowiązek weryfikacji nie jest stosowany w przypadkach ustawowo wyłączonych.
6. Dokumenty, informacje oraz oświadczenia weryfikacyjne utrwala się w formie pisemnej/wydruku i dołącza do akt osobowych pracownika lub dokumentacji osoby dopuszczonej do działalności.

Rozdział XVII
Monitoring stosowania procedur - standardy ochrony małoletnich

§ 47
Monitoring i przegląd standardów

1. **Odpowiedzialność i wyznaczenie ról:**
   - Dyrektor szkoły wyznacza osobę odpowiedzialną za monitoring stosowania standardów (odpowiedzialność tę powierza się pedagogowi).
   - Personel szkoły zobowiązany jest zapoznać się ze standardami ochrony małoletnich i potwierdzić ten fakt własnoręcznym podpisem w Wykazie osób zapoznanych ze standardami.
   - Wyznaczony pracownik odpowiada za monitorowanie realizacji standardów, reagowanie na sygnały naruszenia ich zapisów, prowadzenie Rejestru zgłoszeń zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu małoletnich oraz proponowanie zmian w przyjętych procedurach.
2. **Zakres i zasady monitoringu:**
   - Przeprowadzanie skutecznego monitoringu jest kluczowym zadaniem szkoły.
   - Monitoring obejmuje w szczególności analizę zgłoszeń, analizę dokumentacji, gromadzenie informacji od personelu, uczniów i rodziców oraz ocenę praktycznego stosowania przyjętych procedur.
3. **Przegląd, ewaluacja i aktualizacja:**
   - Ewaluacja i aktualizacja standardów odbywają się nie rzadziej niż raz na 2 lata (zgodnie z art. 22c ustawy i wytycznymi gov.pl) w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb i zgodności z obowiązującymi przepisami.
   - W przypadku wystąpienia istotnego zdarzenia lub zmiany przepisów prawa, standardy mogą być aktualizowane w dowolnym momencie przed upływem dwóch lat.
   - Wnioski z oceny dokumentuje się na piśmie w formie notatki służbowej lub raportu.

- Po dokonaniu oceny sporządza się raport zawierający co najmniej: zakres oceny, wyniki, stwierdzone problemy, rekomendacje, osoby odpowiedzialne oraz terminy wdrożenia zmian.
- Po wprowadzeniu zmian szkoła aktualizuje wersję dokumentu, zapoznaje z nią personel oraz przekazuje uczniom i rodzicom informacje o wprowadzonych modyfikacjach.

§ 48
Przeprowadzenie ankiet i przeglądu standardów

1. **Zasady i zakres ankietyzacji:**
   - Wyznaczony pracownik przeprowadza wśród personelu szkoły, raz na 2 lata, ankietę monitorującą poziom realizacji standardów ochrony małoletnich.
   - Szkoła może również prowadzić anonimowe ankiety wśród uczniów i rodziców.
   - Ankiety mają na celu zbadanie w szczególności:
     - znajomości standardów ochrony małoletnich,
     - poczucia bezpieczeństwa w szkole,
     - możliwości i łatwości zgłoszenia problemu,
     - oceny dotychczasowej reakcji szkoły na sygnały o zagrożeniach.
2. **Opracowanie wyników i wyciąganie wniosków:**
   - Celem ankietyzacji jest zebranie informacji od społeczności szkolnej na potrzeby aktualizacji procedur, wskazanie ewentualnych naruszeń oraz bieżące doskonalenie przyjętych standardów.
   - Wyniki ankiet są analizowane przez osobę wyznaczoną do monitoringu w terminie 30 dni od ich przeprowadzenia.
   - Raport z ankiet, zawierający wnioski oraz ewentualne rekomendacje zmian w procedurach, przekazywany jest Dyrektorowi Szkoły oraz przedstawiany Radzie Pedagogicznej.

Rozdział XVIII
Przepisy końcowe

1. Zmiany standardów wprowadza Dyrektor w trybie właściwym dla przyjęcia dokumentu.
2. Każda nowa wersja dokumentu otrzymuje datę i numer wersji.
3. W sprawach nieuregulowanych stosuje się przepisy powszechnie obowiązującego prawa.

4. Zaktualizowane Standardy ochrony małoletnich wchodzą w życie z dniem 1 września 2026 r. na podstawie przyjętej aktualizacji z dnia 28 sierpnia 2026 r.- wersja dokumentu 3.0 do Zarządzenia Nr NR 14/LO/2025 DYREKTORA ZESPOŁU SZKÓŁ NR 1 W ŁOSICACH z dnia 18 grudnia 2025 r.

Wykaz załączników

Integralną część Standardów stanowią następujące załączniki:

Załącznik nr 1 – Wersja skrócona Standardów Ochrony Małoletnich w I Liceum Ogólnokształcącym,

Załącznik nr 2 – Wykaz osób zapoznanych ze Standardami Ochrony Małoletnich,

Załącznik nr 3 – Rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego oraz interwencji,

Załącznik nr 4 – Karta zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletniego,

Załącznik nr 5 – Karta powołania Zespołu Interwencyjnego,

Załącznik nr 6 – Karta interwencji,

Załącznik nr 7 – Ankieta dla pracowników LO monitorująca Standardy Ochrony Małoletnich,

Załącznik nr 8 – Ankieta dla uczniów LO monitorująca Standardy Ochrony Małoletnich,

Załącznik nr 9 – Ankieta dla rodziców LO monitorująca Standardy Ochrony Małoletnich,

Załącznik nr 10 – „Niebieska karta – A” (wzór zgodny z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”),

Załącznik nr 11 – „Niebieska karta – B” (wzór zgodny z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”),

Załącznik nr 12 – Klauzula informacyjna RODO,

Załącznik nr 13 – Wzory oświadczeń wymaganych przepisami